

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXII Rugpiūtis – August 13, 1987 Nr. 30
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Izraelio vaidmuo

Irano-Contra aferoje

Vytautas Meškauskas

Irano-Contra aferos svarstymas Kongreso specialių komisijų posėdžiuose paliko vieną neatsakytą svarbų klausimą: kodėl prezidentas Reaganas, nepaisydamas savo Valstybės ir Gynybos sekretorių įspėjimo, įsileido į ginklų pristatymo Iranui avantiūrą? Sekretorius Weinbergeris nepaliko jokių abejonių, kad, jo nuomone, Irane negalima rasti dar gyvų 'nuosaikiųjų', kuriems tariamai turėjo padėti ginklų pardavimas. O juk jam turėjo būti prieinami žvalgybos duomenys. Jis taip pat buvo nuomonės, kad faktinai Iranas yra geresnėje pozicijoje kare su Iraku, todėl, jei buvo norima išlaikyti lygsvarą, neleidžiant nei vienai pusei laimėti, reiktų remti Iraką, o ne Iraną.

Tai beveik visuotinai administracijos pažiūrai priešinosi laike jo apklausinėjimo buv. Saugumo patarėjas adm. Poindexter. Jis neišdavė savo informacijų šaltinio, bet jį nesunku surasti. Kaip žinoma iš kitų liudininkų parodymų idėja pabandyti užmegsti ryšį su Irano 'nuosaikiaisiais' atėjo iš Izraelio. Tiesiogiai paklausti JAV pareigūnai sutinka, kad po šacho nuvertimo jų informacijos iš Irano buvo daugiau pagrįstos satelitų fotografijom negu

žmonių raportais. Tuo tarpu Izraelis buvo laimingesnis, nes Irane gyveno ir dar tebegyvena keli tūkstančiai žydų. Jei dar prie to pridėsime, kad Izraelio slaptoji tarnyba yra laikoma geriausia pasaulyje, galima suprasti, kad prezidentas, sužinojęs Izraelio pasiūlymą iš buv. Saugumo patarėjo McFarlaine, juo susidomėjo. Dabar sunku pasakyti, bet greičiausiai tam pritarė ir CIA viršininkas velionis W. Casey.

Santykių su Iranu užmezgimas buvo ir yra idėja, kuriai niekas neprieštaravo. Aišku prezidentui rūpėjo ir su tuo susijęs įkaitų Libane paleidimas. Galima suprasti kaip pakiltų prezidento prestižas, jei tai pasisektų. Visa tai paskatino prezidentą neklausyti nei Shultzo nei Weinbergerio, juo labiau, kad Iranui rūpimi ginklai — 4.500 'tow' prieštankinių raketų, Weinbergerio paliudijimu, nebuvęs objektas, galįs nulemti karą. JAV jų turinti apie 146 ar 142 tūkstančius, taigi tie du tūkstančiai, kurie iš tikro pasiekė Iraną tėra tik 1.5% amerikiečių turimų raketų, o be to jos jau laikomos pasenusiom ir yra nebegaminamos.

Ir dar vienas dalykas. Prezidentas galėjo tikėtis, (Nukelta į 3 psl.)

DALILA MACKIALIENĖ

Dirvos novelės konkurso laureatė

Š. m. rugpiūčio 9 d. Dirvos novelės konkurso juri komisija, susidedanti iš Rūtos Sakienės, Vlado Bakūno ir Petro Maželio, susirinkusi baigiamam posėdžiui pas P. Maželį, Los Angeles, Ca., nutarė vienbalsiai iš atsiųstų novelių premijuoti novelę Užeigoje, pasirašytą slapyvardžiu "Pempė iš Raisto".

Atidarius vokelį, sužinota, kad autorė yra Dalila Mackialienė, gyvenanti Floridoje, anksčiau buvusi Los Angeles dramos sambūrio režisierė.

Jury komisija ją pasveikino su premija, kurią iš Dirvos novelių konkurso mecenato a. a. Simo Kašelio palikimo, įteiks tes-

Dalila Mackialienė

tamento vykdytoja Korp! Neo-Lithuania, St. Petersburgė suruoštame pobūvyje.

Jury komisija taip pat

Šv. Onos bažnyčia Vilniuje laikoma gražiausia ne tik Vilniuje, bet ir visoje Lietuvoje, statyta XV amžiuje. Š. m. rugpiūčio 23 d. prie jos įvyks demonstracija paminėjimui Stalino-Hitlerio pakto, kurio pasekoje buvo daug aukų.

Vilniuje prisimins Hitlerio-Stalino pakta

Užsienio spaudos žinomis, š. m. rugpiūčio 23 d. Vilniuje prie Mickevičiaus paminklo arti šv. Onos bažnyčios rengiamas Hitlerio-Stalino pakto prisiminimas. Minėjimo organizatoriai kviečia visus pabaltiečius minėti II Pasaulinio karo ir pokario trėmimo aukas pasekoje šio Hitlerio-Stalino pakto, kuris buvo pasirašytas 1939 m. rugpiūčio 23 d. tarp nacių Vokietijos ir

Sovietų Sąjungos.

1979 m. minint šio pakto 40 metų sukaktį, 45 pabaltiečiai pasirašė pareiškimą pasisąsdami Sovietų Sąjungai, Vakarų Vokietijai ir JT generaliniam sekretoriui, prašydami paskelbti šį

pakta ir jo slaptus protokolus negaliojančiais.

Iš 45 pasirašiusiųjų 36 buvo lietuviai, kurie vėliau buvo Sovietų valdžios persekiojami.

Šiomet minimos šio pakto 48-tosios metinės.

Lietuvos krikšto sukaktį minint, popiežius priėmė lietuvius. Šia proga VLIKo pirm. dr. K. Bobelis įteikė popiežiui Jonui Pauliui II VLIKo memorandumą. Šalia stovi D. Bobelienė.

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Taikos planas su sandinistais! - Jei nepasiseks - demokratams bus nepatogu nutraukti pagalbą contrams.

Krymo totorių istorija.

Kai šios eilutės buvo rašomos, Washingtone buvo baigiamas ruošti 'taikos planas' su Nikaragva. Mat, š. m. rugsėjo mėn. baigiasi Kongreso leidimas sušelpiti contras 100,000,000 dolerių. Nors paramos contrams reikalas kiek daugiau išaiškėjo per Irano-Contra aferos tyrinėjimą Kongreso komisijose, daugumas amerikiečių ir tikrai demokratų Kongrese dauguma yra prieš pagalbą contrams. Bet kokia alternatyva laukia pagalbą nutraukus? Amerikos prestižas visoje Centro Amerikoje kristų, komunistai baigtų išvirtinti Nikaragvoje ir iš ten remtų komunistinius sąjūdžius kaimynų valstybėse. Jei sovietai norėtų vienais ar kitais sumetimais tuo pasinaudoti, JAV neliktų nieko kito kaip savo interesus ginti savo pačių kariuomenės jėgomis, kas pareiklautų daug pinigų ir žmonių aukų.

Kadangi demokratai priekaištauja administracijai, kad ji neieško 'politinio sprendimo' derybomis, administracija padarė logišką žingsnį paklaudama 'kaip'. Po ilgesnių derybų ir pasikalbėjimų buvo sudarytas vadinamas Atstovų Rūmų pirmininko J. Wright planas. Iš administracijos pusės dėl to daugiausia derėjosi naujas Baltųjų Rūmų ryšininkas su Kongresu buvęs atstovas Tom Loeffler, kuris, kaip ir pirmininkas, yra kilęs iš Texaso. Administracija neprieštaravo plano pavadinimui taktiškai, sumetimais. Demokratams bus sunkiau jį atmesiti, jei jį siūlo ne administracija, bet jų pačių balsais išrinktas Atstovų Rūmų pirmininkas.

Planas numato 60 dienų laikotarpį paskelbimą paliaubų Nikaragvoje, ką tikrintų Amerikos valstybių organizacija ar kokia kita tarptautinė institucija. Paliaubom prasidėjus, JAV nutrauktų pagalbą contrams, bet kartu Managos vyriausybė nustotų gauti paramos iš Kubos, Sovietų Sąjungos ir kt. sovietų bloko valstybių. Nikaragvoje būtų tuojau atstatytos pilietinės teisės bei spaudos laisvė, kurias pasektų amnestija ir pilnos politinės teisės buv. sukilėliams bei emigrantams. Po to sektų Nikaragvos derybos su kitom keturiom to rajono valstybėm: Costa Rica, Salvadoru, Guatemala ir Hondurasu dėl svetimų kraštų kariuomenių ir karinių pata-

rų atšaukimo iš viso rajono bei to rajono saugumo. Prasidėjus susitaikymo procesui JAV atšauktų prekybos embargo Nikaragai ir duotų jai ūkinę pagalbą kaip ir kitoms to rajono valstybėm.

Dėl to plano tartasi ir su contra vadais, kurie nebuvę juo sužavėti, kaip ir dešinysis respublikonų sparnas. Kolumnistas Buchanan teigė, kad komunistų kontroliuojama Nikaragvos vyriausybė geriau sutiks pabėgti ar pereiti į pagrindinę negu nuosirdžiai prisidėti prie demokratijos tame rajone sustiprinimo. Ji su planu sutiks tik tuo atveju, jei jame įžiūrės progą amerikiečius apgauti.

Gera to plano pusė, žinoma, yra ta, kad Managvai plano nepriėmus, Kongresui neliks nieko kito kaip tęsti paramą contrams.

Administracijai planas parankus, nes po Irano-contra aferos, planas galėtų būti pristatytas, kaip noras sustiprinti bendradarbiavimą ir ko gero bipartinės užsienio politikos, kurios visi pageidauja, iniciatyva.

Tuo reikalu šią savaitę dar turėtų kalbėti ir pats prezidentas.

Pereitą trečiadienį, prezidentas ir Valstybės sekretorius Shultz turėjo trumpą spaudos konferenciją, kurioje į spaudos atstovų klausimus atsakinėjo tik Shultzas. Taikos planas buvo patikėtas Guatemalos mieste susirinkusiai 5-kių aukščiau minėtų Centro Amerikos valstybių konferencijai.

★

Kelių šimtų totorių demonstracijos liepos 6 ir 23-26 d. d. Maskvoje priminė tos persekiojamos tautos likimą. Kaip žinia, tai privedė prie specialios komisijos su prezidentu A. Gromyko priešakyje sudarymo, tačiau pirmininkas neskuha. Jis liepė palaukti kol atmosfera atsals.

Sovietijoje gyvena dvi totorių šakos: Kazanės totoriai, vartoja kitą kalbą, ir Krymo totoriai, kurių yra apie 400,000 — daugiausiai Uzbekistane. Krymo totoriai buvo labai karingi ir šimtmečius kovojo su Maskva, tačiau susilpnėjus Turkijai, rusai nuo 1783 m. pradėjo valdyti Krymą.

Caro režimas skatino emigraciją ir daugelis totorių emigravo, daugiausiai į Turkiją. Bolševikai sudarė jų autonominę respubliką, tačiau Maskva į juos visą laiką kreivai žiūrėjo, kaltindama buržuaziniu nacionalizmu. Stalinui pradėjus kolektyvizaciją tarp 30 ir 40 tūkstančių totorių buvo deportuoti į Sibirą.

Vokiečiams okupavus Krymą totoriai sudarė šešis savisaugos batalijonus, t. y. proporcingai 10 kart daugiau kaip mes, kurie daugiausia kovojo su komunistiniais partizanais. Sovietams 1944 m. gegužės mėn. atgavus Krymą beveik visi totoriai — apie 250 tūkstančių — buvo išvežti į Uzbekistaną. Ten beveik pusė ištremtųjų išmirė. Oficialiais sovietų duomenimis mirė "tik" 20%.

Jau 1967 m. Maskva pripažino, kad totoriai buvo ištremti be reikalo, tačiau grįžti jiems nebuvo leista. Iš dalies dėl to, kad jų pasitraukimas iš Uzbekistano suduotų nemažą ūkinį smūgį tai sričiai. Be to, leidus totoriams grįžti, jų pavyzdys gali paskatinti daugiau teisių ieškoti ir pabaltiečius bei ukrainiečius, kurių daug buvo ištremta 1930 m.

Panašus likimas kaip totorius ištiko ir vad. Volgos vokiečius, kuriuos pasikvietė Katarina Didžioji. Jie buvo ištremti ir jiems neleidžiama grįžti į tėvų tėviškes. Jie tačiau gali repatriuoti į V. Vokietiją. Tas procesas lėtai tęsiasi ir dabar.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

■ Iš kitos pusės

Būdinga, kad Lietuvos komunistų laikraščiuose ne-linksniuojamas žodis 'glasnost', nematyti net bandymų jį išversti lietuviškai. Vartojamas tik terminas 'persitvarkymas'. Žinoma, persitvarkyti be 'glasnost' beveik neįmanoma. Pavyzdžiui, kaip jau šioje vietoje minėjome, GIMTASIS KRAŠTAS spausdina Antano Augaus seriją apie partizanų kovas. Jis kartoja, kad partizaninį sąjūdį sukėlė vokiški ir lietuviški hitlerininkai bei užsienio žvalgybos. Baigdamas Augustas rašo:

"Pabaigoje priminsiu dokumentą, rastą Joniškio apskr. Jurdaičių miške, bunkeryje. Tai vietinės gaujos vado Muningio-'žvelgaičio' priešmirtinis laiškas, kuriame parašyta: 'Tegu būna prakeikta anglių-amerikiečių demokratija, kuri skriaudžia mažas tautas'. Jeigu Muningis-'žvelgaitis' prakeikimą būtų pasiuntęs tos veiklos pradininkams ir inspiratoriams — hitlerininkams bei jų talkininkams ambrzevičiams ir kubiliūnams — dokumentas būtų tikslesnis."

Kaip matome Augustas kartoja tą pačią melodiją, kaip jo viršininkai Maskvoje, kurie aiškina, kad totorių demonstraciją, reikalaujančią atitaisyti jiems padarytą skriaudą Stalino laikais, sukurstė... amerikiečių žvalgyba. Iš pradžių Maskvos milicija tą demonstraciją toleravo ir net buvo paskelbta, kad totorių nepasitenkinimui ištirti bus paskirta komisija su 'prezidentu' Gromyko priešakyje. Po savaitės per Maskvos televizijos vakarines žinias buvo parodytos dvi fotografijos, vaizduojančios JAV ambasados pareigūną Shaun M. Byrnes, besikalbantį su tariamais demonstrantais, o užs. reik. min. įteikė protestą, už "sovietų piliečių kurstymą atlikti neteisėtus veiksmus."

Panašumas tarp tų ir prieš 40 m. Lietuvoje buvusių įvykių yra toks, kad abejais atvejais nuslėpta tikroji demonstracijų ir partizaninių kovų priežastis — skriauda padaryta pačios sovietų valdžios. Totoriai bendravo su vokiečiais dėl to, kad jie juos išvadavo iš sovietinės priepaudos. Jokie ambrzevičiai ir kubiliūnai nebūtų galėję sukurstyti savo tautiečių griebtis ginklo prieš sovietus, jei lietuviai savo akimis nebūtų matę, kad palyginti ir neilgo, sovietų valdymo. Juk sovietams pirmą kartą okupuojant Lietuvą, jie buvo pasitikti ramiai ir net, galima sakyti, korektiškai. Kai kas parodė net ir didoką norą bendrauti, tačiau kaip padėką už tai sulaukė masinių ištėrimų. Prasidėjus antrai okupacijai to paties galima buvo laukti pačiu geriausiu atveju. Ar nuostabu, kad turint po ranka besitraukiančių vokiečių paliktus ginklus, toji perspektyva paskatino jų griebtis. Tai iš dalies jau pripažįsta ir pats Augustas, rašydamas, kad į gaujas, su-prask partizanų, prisidėjo ir tie, kuriuos paveikė "mūsų pačių klaidos, bendras sunuožmėjimas karo pabaigoje", tačiau 'glasnost' tikras priepuolis jo dar neištiko. (vm)

INTERNATIONAL

RŪTA PAUPERIENĖ, Įstalgos vedėja
1987 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

G.T. INTERNATIONAL dėkoja visiems savo klientams, kurių dėka buvo pilnai išparduotos š. m. kelionės į Lietuvą. Ribotas skaičius laisvų vietų lieka paskutiniame š. m. tūre išvykstantis rugsėjo 18 d. Kviečiame skubiai registruotis!

NR. 8706 Rugsėjo 18 d.
Iš New York'o / Boston'o \$1,695.00
Iš Chicago's \$1,795.00
Iš Cleveland'o \$1,769.00
Iš Detroit'o \$1,789.00
Iš Tampa's \$1,839.00
Iš Los Angeles / Seattle \$1,895.00
Sutrupintos kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 1 naktis Copenhagoje.
Pilnos kelionės priedas \$140.00

NR. 8707 Lapkričio 6 — lapkričio 22 d. — OPEROS IŠVYKA
Iš New York'o \$1,950.00
Maršrutas: Stockholm'as 2 naktys, Maskva 3 naktys, Leningradas 3 naktys, Budapešt'as 3 naktys, Copenhaga 3 naktys. Viso 10 operos ir baleto spektaklių.

Kaina (nakvojant dviese kambaryje) įskaito visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą Lietuvoje, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Pageidaujant tolimesnių kelionės detalių prašome kreiptis, prisijungiant brošiūras. Tarpininkaujame perkantiems automobilius. Padedame sutvarkyti dokumentus išvykimams.

G.T. International, Inc. 10401 Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: (312)430-7272

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slap-
pyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

REIKIA VISŲ TALKOS KAIRIUI GELBĖTI IŠ OSI NAGŲ

Liudas Kairys, gyvenęs Chicagoje, kuriam OSI yra iškėlusį bylą, kaltindama jį buvus Treblinkoje nacių koncentracijos stovyklos sargu ir dėl to jam buvo atimta JAV pilietybė, o dabar norima rugpiūčio 11 d. deportuoti į Sovietų Sąjungą.

Kaltinimas prieš Liudą Kairį remiamas KGB dokumentu, kuris aiškiai matomas kaip suklustotas, bet JAV teismas jį priėmė už tikrą pinigą.

Dabar imigracijos teisėjas Craig Zerbe pranešė Liudo Kairio advokatui Charles Nixonui, kad jo klientas būsias deportuotas į Sovietų Sąjungą š. m. rugpiūčio 11 d.

Adv. Charles Nixon pradeda apeliacijos procesą, bet tam skubiai reikalinga apie 10,000 dol.

Gynybos nuo OSI puolimų komitetas rugpiūčio 5 d. Chicagoje sušaukė visuomenės susirinkimą Liudui Kairiui gelbėti.

Į svetainę prisirinko tiek žmonių, kad sunku buvo pajudėti.

Susirinkimą pradėjo Gr. Lazauskas, toliau pirminkavimą perdavęs prel. Juozui Prunskiui. Jo žodžiais visi veiksniai šiuo klausimu rado kalbą ir bendrai dirba. Yra sudarytas jungtinis komitetas, kuriam vadovauja A. Mažeika. Jeigu mes griežtai ir efektyviai nekovosime, tai bus prieita prie to, kad bus areštuojami net buvę valdininkai. Jau buvo minėta, kad OSI turi Lietuvos telefono (vokiečių okupacijos laikų) knygas. Jų supratimu, jeigu kas turėjo telefoną — tai jau buvo kolaborantas. Negalima leisti, kad kerštas tvarkytų Amerikos teisinę santvarką. Jeigu reikės demonstruoti — demonstruokime. Jeigu reikės siųsti telegramas — tai masiškai siųskime.

Toliau kalbėjo Danguolė Valentinitė. Jos žodžiais "kai vilkas prie durų su-

staugė", tuomet mes visi sujudome. Yra daug žmonių su gerais norais ir patarimais, paraginančių ir paskatinančių, tačiau į darbą patys neįsijungia. Žmonės sako: "duosiu šimtą ar daugiau — tik mano pavardės nereikia minėti". Nereikia bijoti apie pavardės minėjimą, visų mūsų pavardės seniai žinomos — tai jau UNRRA pasirūpino.

Dr. J. Valaitis, Altos centro valdybos pirm., trumpai papasakojo apie įvykusių veiksmų pasitarimą lietuvių teisėms ginti Washington. Visokeriopa veikla priklauso nuo to, kiek ją visuomenė remia. Taip pat ir lėšos reikalingos. Lapkričio mėn. numatoma praveisti rinkliavą visoje Amerikoje. Tas žodis "numatoma" klausytojų buvo priimtas su dideliu nepasitenkinimu. Kai už savaitės gresia deportacija, tai niekas nelinkęs klausytis apie tai, kas numatoma metų eigoje daryti. Bendrai susirinkusieji nebuvo linkę klausytis apie tai, kas "numatoma", bet norėjo gauti ataskaitą, kas padaryta. susirinkime dalyvavo pats L. Kairys. Jo žodžiais, deportacijos nutarimas teisėjo buvo padarytas nedalyvaujant nei jam, nei jo advokatui. Deportacijos nutarimas gautas raštu. Tai taip veikia Amerikos teisė!

Dabar teliko apeliacija, o jai pradėti reikia bent 10,000 dol., kurių Kairio šeima neturi. Kur yra reikalas, tai mūsų žmonės dosniai atidaro savo pinigines.

A. Juodvalkis pranešė, kad Dirvos gegužinėje rugpiūčio 2 d. Elenos ir Kazimiero Pocių sodyboje, Beverly Shores, Ind. surinko 1,090 dol. ir dar vėliau pora aukotojų papildė 575 dol., viso 1,665 dol., kuriuos įteikė komitetui.

Susirinkime buvo surinkta virš 4,000 dol.

Čia iškilo klausimas kodėl iki šiam laikui nesudarytas svarbiems skubiems

'Išėivijos lietuvių sportas' be Australijos

Antanas Laukaitis

Sportininkai, ypatingai veteranai, ne tik Amerikoje ir Kanadoje, bet taip pat ir Australijoje, su dideliu džiaugsmu sutiko naujai išleistą pokarinės sportinės istorijos knygą 'Išėivijos Lietuvių Sportas'. Apie šios knygos išleidimą buvo pradėta kalbėti jau prieš kelio metų, sudaryta Amerikos ir Kanados sporto veikėjų ir žurnalistų redakcinė komisija ir, pagaliau, tik šiais metais, ši įdomi knyga pasirodė.

Knygos išvaizda labai graži, aprašymai - pavaizduoti daugeliu nuotraukų - yra geri ir įdomūs. Daugeliui iš mūsų prisimena tie pokariniai stovykliniai laikai, kada vos tik karo audroms praūžus dauguma iš mūsų susibūrę į 'unrines' ar IRO stovyklas, be visų kitų lietuviškojo gyvenimo apraiškų, pradėjome kurti ir sporto klubus, rengti varžybas, dalyvauti ne tik savose, bet ir kitų kraštų sporto varžybose. Prisimena ir garsusis Kempteno 'Sarūnas', Scheinfeldo 'Kovas', paskiros iškilišios kitų stovyklų komandos, sporto šventės ir kt.

Daugumai iš mūsų tai buvo laikinas, nerūpestingas, jaunyste paremtas gyvenimas, kažko tai laukiant. O tas laukimas daugumai pasibaigė emigracija į Ameriką, Kanadą, Australiją ir kitus kraštus. Čia atvykus, sportininkai irgi neužmigo ant visagalinčio dolerio, bet buvo vieni iš pirmųjų pradėję vėl organizuotis ir veikti. Ir visa tai yra gana gražiai pavaizduota šioje knygoje, paliečiant pačios Amerikos, Kanados, net ir Europos - kaip Anglijos, Italijos, Švedijos - ir kitų valstybių lietuvišką sportinį gyvenimą.

Tačiau - kur gi dingio Australija? Nors, tik atvažiavus į šį Kengūrų kraštą, mūs buvo gerokai virš 10,000, nors mūsų šis kraštas ir yra apačioje žemės - daugumai galvojant, kad mes ir vaikštom aukštyn kojom! - tačiau ir čia, atlikus buvusius gana sunkius, ypatingai viengungiams, valstybinius kontraktus, mes tuoj pat, dar nepraradę iš Europos atsiųztų idėjų, įsteigėme savuo-

reikalams fondas (iš ALTo, VLIKo ir LB įnašų), kad galima būtų tuoj pat operuoti turimais pinigais, o nelaukti, kol pensininkai sudės savaitės ar mėnesio bėgyje.

Sugebėjome Lituanistikos katedrai surinkti virš pusės milijono, krikščionybės jubiliejui, jaunimo kongresui, Lietuvių operai, kitą pusę milijono, nepašyktėkime dabar šiam gynybos fondui dolerį kitą.

sus, lietuviškuosius sporto klubus. Su savo sporto šventėmis davėme pradžią ir dabar esančioms populiarioms Lietuvių Dienoms, ir dar šiandien nemerdime ir nenumirėme, kaip gana nemažai kitų mūsų lietuviškuju organizacijų. Turime gerai veikiančius 9 sporto klubus - kai net Kanadoje jų yra tik 6 - ir sekančiais metais įstengsime net surengti III-ją Pasalio Lietuvių Sporto Šventę. O kur gi Amerikos ir Kanados sportininkų, t.y. krepšininkų ir tinklininkų gastrolių Australijoje, kur gi mūsų krepšininkų vizitas Kanadoje ir Amerikoje, kai lygiai ir po šimtinės sportininkų dalyvavimo Pasaulio Lietuvių Sporto šventėse Toronto ir Čikagos miestuose. Net ir mūsų golfinkai šiais metais dalyvauja Š. Amerikos lietuvių golfo pirmenybėse Clevelande,

Tas viskas tai nėra atsitiktinumo dalykas. Tai buvo ir yra didelio darbo ir daugelio sportininkų ir jų vadovų pasiaukojimo lietuviškajam sportui ir jo tradicijų išlaikymo vaisiai. Net ir su savo Australijos lietuvių sporto istorijos knyga, išleista Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos ir redaguotos mūsų žinomojo Lietuvos sportininko ir pedagogo Leono Baltrūno, mes pralenkėme dabartinės knygos išleidimą net septyneriais metais. Taip, mes dirbome ir dirbame. Ir jau net trečios kartos mūsų sportininkai susirenka į metines mūsų sporto šventes gal net gausiau, kaip kad tas yra Amerikoje ir Kanadoje, su kuriais nei gyventojų skaičiumi mes lygintis negalime.

Tas viskas aiškiai parodo, kad Australijos lietuviai, ir tuo pačiu sportininkai, dar nesudėgė kaitrioje Australijos saulėje. Lietuviškas ir sportinis darbas ir gyvenimas čia dar pilnai veikia - kaip ir šių metų pabaigoje įvykstantis Pas. Lietuvių Jaunimo Kongresas, kurio atstovų didelė dalis bus ir iš aktyvių sportininkų.

Tačiau, perskaičius šią puikią knygą - ne tik man, bet ir kitiems Australijos lietuvių sportininkams - pasidarė tikrai graudu. 'Išėivijos Lietuvių Sporte' - neskaitant, kad pas mus svečiavosi ir mes dalyvavome Amerikoje ir Kanadoje sporto šventėse - visiškai nėra paminėta ir aprašyta Australijos lietuviškasis sportinis gyvenimas. Mes turime ir spaudoje sporto skyrius. Mes turime ir sporto žurnalistų. Mes turime ir kitų gabių rašytojų, kurie tikrai mielai būtų sutikę ir parašę apie Australijos lietuviškąjį sportinį gyvenimą. Be to gi, ir mūsų sporto istorijos knyga buvo galima

pilnai pasinaudoti, pasauliui parodant, kad ir mes esame dar gyvi ir veiklūs. Juk ir knygos pavadinimas aiškiai pasako, kad tai yra 'Išėivijos Lietuvių Sportas' - nebent jau Australijos lietuviai, nusidanginę kažkur tai į pasaulio galą, nesiskaitytų mūsų lietuviškoji Išėivija!?!)

IZRAELIO VAIDMUO

(Atkelta iš 1 psl.)

kad susidėjimas su Izraeliu slaptoje operacijoje, jai paaiškėjus, nebus laikomas dideliu nusikaltimu, turint galvoje žydų įtaką spaudoje ir televizijoje. Iš tikro aferai paaiškėjus Izraelio vaidmuo apeinamas beveik tylomis, bet tai neklūdo smarkiai pulti prezidentą. Per Kongreso komisijų viešus posėdžius gal tik vienas senatorius McClure, respublikonas iš Idaho, bandė atsargiai paliesti tą klausimą.

Iš tikro tik Izraelis gali paaiškinti, kiek patikimos buvo jo turimos informacijos apie Irano būklę ir galimybes ją išnaudoti. O gal tai buvo tik jo ginklų pirklių samokslas panaudoti savo ir JAV vyriausybės asmeniškam uždabiui? Gal noras atsikratyti senesniais ginklais, norint gauti naujesnių iš JAV? Juk pulk. It. Nort liudijimu, izraelitai davė mintį pelną iš tos operacijos panaudoti contra paramai. Jie be to turėjo interesą tam reikalui paduoti iš arabų atimtus sovietų ginklus.

Tai taip aišku, kad senato komisijos pirmininkas Daniel K. Inouye dem. Hawaii, negalėdamas Izraelio piliečių pašaukti viešam liudijimui, pasirašė su Izraelio vyriausybe susitarimą, kad toji pati paravestų reikalingą tardymą ir rezultatus praneštų komisijai.

Izraelio vyriausybė pavedė vienam ats. gen. mjr. R. Vardi surašyti chronologiją apie užs. reik. min. gen. sekr. D. Kimche ir ginklų pirklių Nimrodi ir Shwimmer veiklą tik nuo 1985 m. pradžios iki tų metų pabaigos. (Gandai apie Izraelio ginklų pristatymus Iranui eina jau 1981 m.). Antra tos chronologijos dalis palies 1986 m. veiklą. Pagal susitarimą su senatu, ji nebus viešai skelbiama. Panašiai Izraelis nori susitarti ir su specialiu prokuroru L. E. Walsh, kuris, kaip žinia svarsto tos aferos teisinę pusę, jei jis atšauks pašaukimus Izraelio piliečiams jam paliudyti. Žodžiu, viešai apie tai nebus diskutuojama. Izraelis davė pavyzdį kaip reikėjo tvarkytis ir JAV-bėms. Žinoma, Izraelis neturi konstitucijos.

BOSTONO LIETUVIAI

J. CASPERO IŠRINKIMO REIKALU

Bostono lietuviai rimtai sujudo išrinkti Bostono miesto tarybos nariu lietuvių Juozą Casperą, ligšiolinį Bostono miesto mokyklų komiteto rinktą narį. Tuo reikalu sudarytas komitetas išsiuntė apie 1,200 laiškų lietuvių ir anglų kalba. Tais laiškais visi raginami įsijungti į Juozo Caspero išrinkimo akciją savo darbu, balsais, lėšomis ir kitų paskatinimu remti lietuvių kandidatūrą. Laiške tarp kitko sakoma: "Sėkminga rinkiminė kampanija reikalauja daug darbo ir, žinoma, lėšų. Ne visi galime prisidėti darbu arba balsuodami, tačiau gausiai aukoti turėtume kiekvienas lietuvis. Kritikuoti mes mokame visi, bet dabar laikas parodyti, ką iš tikrųjų mes sugebame. Tik vieninga, gausi parama suteiks galimybę mūsų kandidatui laimėti. Šioje sunkioje kovoje kiekvienas balsas yra svarbus, kiekviena auka yra reikalinga".

Juozas Casperas yra kandidatas ne vienoje kurioje rinkiminėje apylinkėje, bet viso miesto apimtimi — "City wide" ar "at large", tad už jį turi teisę balsuoti visi Bostono miesto gyventojai. Tai palanki išrinkimo aplinkybė, nes jį gali remti visi lietuviai, nepriklausomai nuo to, kurioje miesto dalyje jie gyvena.

Juozo Caspero išrinkimas Bostono miesto tarybos nariu pareikalaus apie \$100,000. Aišku, vieniems lietuviams sudaryti tokią sumą būtų sunkoka. Bet

šiuo reikalu lietuviams į talką ateina amerikiečiai, kurie stipriai remia Juozo Caspero kandidatūrą ir nori, kad jis būtų išrinktas. Vis dėlto lietuviams reikėtų sutelkti bent \$20,000.00. Tuo tikslu sudarytas komitetas skelbia vajų ir rugpiūčio 30 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliėčių draugijos salėje organizuoja parengimą, kurio dalyviai prašomi bent \$50.00 aukos. Į vajų gali savo įnašais įsijungti taip pat tie, kurie dėl vieno ar kitų priežasčių parengime negalės dalyvauti.

LAISVĖS VARPO KONCERTAS

Tradicinis Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks rugpjūčio 20 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliėčių draugijos trečio aukšto salėje. Programą atliks Los Angeles lietuvių vyrų kvartetas, kuris dideliu pasisekimu yra koncertavęs ne tik šio krašto daugelyje lietuvių kolonijų, bet net Australijoje. Tai bus dar vienas didelis kultūrinis įvykis Laisvės Varpo 34-tų metų veikloje. Bet jis surištas su labai didelėmis išlaidomis. Vien jo programos atlikėjų kelionės išlaidos atseis apie pusantro tūkstančio dolerių. O kur dar kitos koncerto išlaidos, kaip salė, reklama ir t.t. Todėl koncerto proga leidžiama koncerto programos knygutė, į kurią priimami sveikinimai, skelbimai, o taip pat pagal įnašo dydį bus įrašyti koncerto garbės rėmėjais, rėmėjais ar talkininkais visi tie, kurie koncerto rengimą pa-

rems pinigais. Pirmaisiais to koncerto garbės rėmėjais be raginimo, savo iniciatyva įsijungė Justina ir Aleksandras Dubauskai iš Cambridge. Tai gražus pavyzdys kitiems.

RENGINIAI

- **Rugpjūčio 30 d. 3 val.** po pietų So. Bostono Lietuvių Piliėčių draugijos trečio aukšto salėje Juozo Caspero kandidatūrai remti komiteto ruošiamas parengimas, kuriame dalyvaus ir kalbės pats kandidatas Juozas Casperas.

- **Rugsėjo 12 d. Tautos šventės minėjimas** Bostono Lietuvių salėje.

- **Rugsėjo 13 d. Tautos šventės minėjimas** Brocktone, rengiamas LB apylinkės ir Martyno Jankaus šaulių kuopos: 10 val. pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje, iškilmingas susirinkimas salėje.

- **Rugsėjo 20 d. 3 val.** po pietų So. Bostono Lietuvių Piliėčių draugijos salėje Laisvės Varpo rudens koncertas, kuriame programą atliks Los Angeles vyrų kvartetas.

- **Rugsėjo 27 d. 3 val.** popiet sol. Lilijos Šukytės koncertas, rengiamas Lietuvos krikšto sukakties minėjimo komiteto Bostone.

- **Spalio 4 d. 2 val.** popiet šv. Kryžiaus katedroje Mišios aukojamos kardinolo Bernard Law, minint Lietuvos krikšto sukaktį. Mišių metu giedos sol. Marytė Bizinkauskaitė, o vargonais gros dr. Vytenis Vasyliūnas.

- **Spalio 4 d. 6 val.** vakaro Lantana restorane Randolphe banketas, kuriame meninę programą atliks sol. Marytė Bizinkauskaitė ir sol. Benediktas Povilavičius, akompanuojami komp. Jeronimo Kačinsko. Banketą rengia Lietuvos krikšto minėjimo komitetas.

- **Spalio 10-12 d.** įvyks Lituanistikos instituto su-

Bostono lietuviai sudarė komitetą remti Joe Casper į Bostono miesto tarybą. Iš kairės sėdi: Gintaras Čepas, Asta Karosienė, kandidatas Joe Casper ir Birutė Skabeikienė. Stovi: Vytautas Jurgėla, komiteto pirm. Česlovas Kiliulis ir Algis Skabeikis.

važiavimas su paskaitomis visuomenei So. Bostono Lietuvių Piliėčių draugijos namuose, 368 W. Broadway.

- **Spalio 11 d. 3 val.** popiet First & Second Church auditorijoje Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas, rengiamas Lietuvos krikšto minėjimo komiteto.

- **Spalio 18 d.** Los Angeles lietuvių dramos sambūrio vaidinimas "Valdovas", rengiamas Tautinės sąjungos Bostono skyriaus.

- **Spalio 25 d. 3 val.** po pietų So. Bostono Lietuvių Piliėčių draugijos salėje inž. dr. Jurgio Gimbuto iliustruota paskaita "Lietuvos bažnyčių ir varpinių tipologija", rengiama Lietuvos krikšto minėjimo komiteto.

- **Lapkričio 7 d. 6 val. 30 min.** vakaro Sandaros salėje, 30 Intervale Brocktone metinis Balfo 72 skyriaus banketas.

- **Lapkričio 22 d.** Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimas, rengiamas LKV S-gos Ramovės Bostono skyriaus.

- **Lapkričio 28 d.** So. Bostono Lietuvių Piliėčių draugijos salėje Bostono lietuvių tautinių šokių sambūrio 50 metų veiklos minėjimas.

SECURITY OFFICERS

Become part of the legend. Several excellent openings for reliable individuals with good work records.

\$5+ Per Hour
Part time, weekends and holidays.

(617) 676-3055

Apply in person at
373 Second St.,

Fall River, Mass. 02721

Equal Opport. Employer m/f/h/v (30-32)

AUTO

TECHNICIANS
"A, B, & C"

NEW CAR PREP.

Ultra modern service dept. for one of N. J.'s leading Auto Dealers has immed. Openings for the above positions. If you have the desire for top \$\$\$, full co. benefits/Medical, plus much more — apply today! Contact ED MARSH AT 201568-4400 MARMAC NISSAN 136 ENGLE STREET, ENGLEWOOD, N. J. 07631 (30-32)

Lead machine operators and production workers needed for plastic manufacturing plant. Flexible shift, overtime and all benefits paid. Legal U.S. work certification required. Call (201) 447-6172 Waldwick, N. J. 07463. (30-33)

UNIQUE OPPORTUNITY

30 yr. old company appointing distributors for exclusive territory in Phila. area. We have trained over 20 independent distributors who devote full-time to the program and avg. \$30-50,000 for their efforts. There is no immediate investment as you can try before you buy. Call for interview w/Mark Gilbert 1-800-526-4394, view w/Mark Gilbert 1-800-526-4394. BUDGET BUMPER CO. (26-31)

"Amber Holidays" 1987 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

DAR YRA VIETŲ SEKANČIOSE GRUPĖSE:

Rugsėjo 16-25 Maskva 1, Vilnius 5,
Maskva 2\$1429.00

Gruodžio 6 — sausio 10 Maskva 2, Vilnius 5,
Ryga 4, Leningradas 3\$1514.00

Spalio 6-23 Maskva 2, Vilnius 9, Leningradas 4,
Helsinki 1\$1725.00

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite:
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados skambinkite
1-617-268-8764

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.**

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY FOR DEPARTURES FROM BOSTON OR NEW YORK AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

Let the
little children
come to me.

—Mark 10:14

ST. JOHN OF GOD BROTHERS

"Serving God's Special Children"

The Healing Power of Christ takes many forms in today's world. One such form is a ministry to mentally handicapped children and their families. For over 400 years the Brothers of St. John of God have brought God's love to handicapped people and their loved ones.

Father Fintan Whitmore, O.H.
St. John of God Brothers
532 Delsea Drive
Westville Grove, New Jersey 08093
(609) 848-4141

Please tell me more about becoming a Hospitaller Brother.

Write today
for more
information

Name _____ Age _____
Street _____
City _____ State _____
Zip _____ Phone _____

KŪRYBA IR MOKSLAS

Žodis poetui Baliui Auginui

Jo 70 metų amžiaus sukakties proga

Vacys Kavaliūnas

Buvo mėlynas ruduo,
Raudonavo vyšnios —
Bėga dienos kaip vanduo,
Kaip vanduo negrįžta.

Jonas Aistis

Negrįžta nei dienos, nei
metai. Ir mūsų kelias, išai-
dėjęs iš tėviškės namų ir
nudundėjęs į laiko tolumas,
yra tikrai vienos krypties
— vis tolyn ir tolyn.

Tačiau vaikystė nepraei-
na. Neišnyksta iš mūsų vi-
dinio pasaulio nei namai.
Mes į juos visada savo min-
timis ir savo dvasia sugrįž-

tame. O tada atgyja ir pa-
saka, gimusi pirmiesiems
mūsų gyvenimo kelio žings-
nių aidams susiliejęs su jų
dvasia ir su jų aplinkos
poezija — jos spalvomis ir
garsais ir iš jų spinduliuo-
jančia šviesa.

Ir toji pasaka nemiršta.
Ji vis atgyja ir atgyja. —
Atgyja ji ir Balio Augino
kūryboje:

Skaitau gėlėtą foliantą
Pavasariškų burtų knygos —
Pabunda pasaka užmigęs: —

O pasaka savo esme arti-

ma poezijai, kuri atsklei-
džia kitokios realybės plo-
tus ir nutolsta į mistinio ir
metafizinio pasaulio plotus,
kuriuose pasigirsta ir eg-
zistenciniai žmogaus gyve-
nimo kelio žingsnių aidai.

Poezijoje, kūrėjo vidinio
pasaulio peizažui harmo-
ningai susiliejęs su išorinės
erdvės daiktų spalvomis ir
garsais ir iš jų kylančia me-
lodija, atsiskleidžia ir este-
tiniai-grožiniai jos momen-
tai.

Koks iš tikrųjų gražus
Augino poezijos pasaulis!
Ir kaip visa jame gyva! Gy-
va net ir tai, kas teturi tik-
tai gramatinę daiktavardžio
formą — tyla, nuoga tyla,
geltona pienučių melancholi-
ja...

Keliauji šio poezijos pa-
saulio plotais, sustoji, mąs-
tai ir gėriesi. Ir girdi, kaip
"šlama samanų dainom ak-
muo", kaip "skamba žemė
lumzdeliu žaliu". Atsisklei-
džia ir regimieji — optiniai
vaizdai. Ir matai — "Vaikš-
to verkiantis vakaras", ir
pūstelia "žydintis vėjas", o
tolumoje atsiskleidžia ir
"žydinti daina".

Priešais akis atsiskleidžia
ir didesnis žemės plotas:

Žaliukėlė žemės prijuostė
Išsiuvinėta
Melsvais upelių siūlais.

Ir koks spalvingas šis Au-
gino poezijos pasaulis! O
spalva gimininga šviesai,
kuri ne tikrai suteikia iš-
orinės erdvės daiktam gro-
žio, bet ir tai, kas nemate-
rialu.

Auginas, kad ir būdamas
toli nuo savo gimtosios žė-
mės, nėra nuo jos nutolęs
savo dvasia. Jis ją girdi ir
jaučia. Jis eina aisčių žė-
me, po kurios smiltimis
meldžiasi jo senelis:

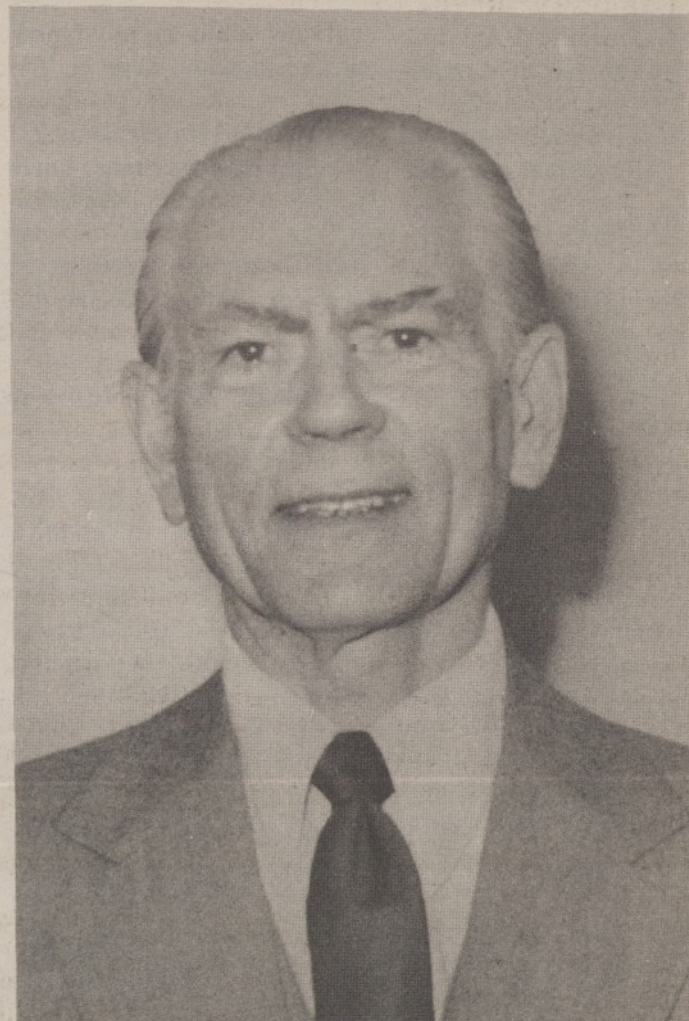
Einu aš aisčių žeme —
Miškai, ežerai, upės
Ir lygios arimų vagos —
O po smiltim neramia
Meldžias mano senelio
lūpos — —

O kokių grožių ir kaip
originaliai atskleistas gim-
tosios žemės netekusio poe-
to tremties kelias:

Mane kelionės lazdoj
Gieda tėviškės paukščiai.

Gilu, gražu ir prasminga.
Realu ir simboliška. O sim-
bolis mus perkelia kitos —
mistinės ar metafizinės —
realybės plotmėn. Čia ir
žmogus keleivis — Homo
viator, ir lazda, suponuojan-
ti žemės kelio vakarą, ir
tėviškės paukščiai, kurių
giesmė sustojo tėviškės so-
de užaugusioje lazdoje.

Gimtoji žemė gyva ir Au-

Sukaktuvinkas poetas Balys Auginas

J. Garlos nuotr.

BALYS AUGINAS

KRAUJO IŠTVERMĖ

Į žemės dulkes

Pildamas

Prisikėlimo vyną —

(Žydėjimo ir amžinumo

Prasmę —)

Kodėl, pavasario dievaiti,

Ateini taip smarkiai

Pavėlavęs? —

Laukinei kriaušei,

Lyg jaunamartei —

Žieduotą kikliką

Išaudęs —

Tu pamiršai

Prikelti prietemoj

Manų troškimų

Pumpurus —

Jau paskutinės pienės

žaidžia vėjyje,

Ir stingsta gyslose ugnis —

Aš deginu

Nugeltusią vienatvę —

(Lyg pernykštę žolę) —

Ir metų prieblandoj

Drungnoj namų šilainėj

Ledu apsivelka

Voratinkliai

Vaikystės —

Atsigrėžiu, lyg gandras

Atgalios —

Anoj pusėj upės šventos

šlama skroblo kraujas —

Aidu nulaužtos šakos

Atsišaukia: —

Mano mintys

Su palikta gentim

Už vieno stalo

Kraujo brolijoje

Susėdo — —

Išeidamas

Į aisčių dulkėmis nuklotą

Vieškelį —

Šaknis ir pelenus

Palikęs,

Kartu nešuos Praamžiaus

Duotą skydą:

Ištikimybę

Žemei — —

(Šis eilėraštis paimtas iš spaudai
paruošto naujo eilėraščių rinkinio).

gino sieloje, ir jo poezijos
pasaulis. Jis mato gimtinė-
je paliktą medį, ir aštrus
skausmas suspaudžia jo
širdį:

Ak, gimtinei paliktas medis,
Tu kaip gentkarčių lingė
Linguoji kasdien lietuje! —
Žinotum, mielas, man taip
sunku,

Palikus širdį šiaurės
miškuos —

Ir prašo Viešpatį, kad
tremtyje sutiktas svetimas
miškas žydėtų "gimtąja
spalva".

O žmogus? — Keliauja ir
žmogus šiuo žaliomis spal-
vomis žydinčiu Augino po-
ezijos pasauliu. Ir jo žings-
niuose pasigirsta gūdūs eg-
zistenciniai žmogaus žemės
kelio aidai — išnykimas:

Vidurnakčio bedugnėje —

derva,

Kaip sąžinė motinžudžio —

Baugu

Baugu — Baugu —

Lyg dilgė vėjui — mano

svyranti galva —

(Siaubo voratinkliai apraizgė

širdį). — Ir išnykimo

panikoj degu —

Tai tėra tikrai labai
trumpas stabtelėjimas prie
poeto Balio Augino poezi-
jos pasaulio jo sukaktuvi-
nių metų proga. O šis jos
pasaulis nuostabus savo
spalvomis ir poeto sielos ai-
dais, harmoningai susilie-
jusiais su jo žemės kelio
melodijomis.

Ir gyvas. Suskamba jame
aliteracijos, kai "Verkian-
tis vakaras vaikšto" ar
kai —

Žybsėdami žibiais žibintais

Keliauja

Švento Jono

Vabalėlių brolija —

Yra ir sinestezinių mo-
mentų, kai susilieja spalvos
ir dvasinės žmogaus būse-
nos plotai ir kai išgirsti pie-

nę — ir ją pamatai — siū-
buojant "Geltoną melanco-
liją", ar pajunti, kaip aidai
"Saldi dūdelės melodija".

Ir visas šis Augino poezi-
jos pasaulis, jo garsai, spal-
vos, ir iš išorinės erdvės
daiktų aidinti šivesa ir ža-
lios jų melodijos yra ir poe-
to dvasinis atvaizdas, ir in-
tymi jo sielos ir minties
giesmė.

• Lietuvos muzikų sąjun-
gos seimas įvyks š. m. rug-
piučio 22 d. Jaunimo Cen-
tre, Chicagoje. Bus valdy-
bos pranešimai ir naujos
valdybos rinkimai. Šiuo me-
tu sąjungos pirmininku yra
Leonardas Šimutis. Po sei-
mo posėdžių dalyviai vaka-
rienaus Seklyčioje, 2715 W.
71 Street.

• Ginta Remeikytė ir
Liūnė Sutema dalyvaus
Santaros-šviesos suvažiavi-
me Tabor Farmoj, Sodus,
Mich. rugsėjo 10-13 d.d.
poezijos vakare.

Maintenance Mechanic

Exp'd. to maintain plastic molding
machinery. Salary open plus benefits.
Progressive co., Rockland Co. 15 min.
north of Toppan Zee Bridge. Send
letter detailing work exp. & salary
regiments: Neptune Plastics & Mfg.
Corp., 15 New Main St., Haverstraw,
N. Y. 10927 or Call 914-429-3800.
(30-32)

MAINTAINENCE MECHANIC

Experienced in plumbing, mecha-
nical & other electrical skills for
Apartment House on Main Line. Ex-
perience necessary.

Call (215) 688-8120 for ap-
pointment. (29-32)

Hiring Today! Top Pay!
Work at Home. No expe-
rience needed. Write Cot-
tage Industries 1407 1/2 Jen-
kins, Norman, Oklahoma
73069. (28-31)

UŽMIRSTOJI SŪDUVA

Juozas Žygas

Amžių slinktyje mažėjo mūsų plotai, šen bei ten vyko nubyrėjimai bei pakraščiu užliejimai. Praeityje mūsų žemių nubyrėjimai gal nebuvo tokie staigūs, gal viskas tęsėsi šimtmečiais. Turėjome didelius plotus, tad ir nubyrėjimai nebuvo tokie skaudūs. Dabar tų plotų nebėra. Dabar - ne tik retoriškai, bet ir praktiškai - turime kovoti už kiekvieną pėdą žemės. Ar taip kovojame? Deja, ne!

Siame šimtmetyje vyko patys didžiausi mūsų žemių praradimai. Lietuvos teritorija - pagal 1920 m. Maskvos sutartį ir dar pridėjus Prūsų Lietuvą - būtų 100,000 kv. km. su didesniu ar mažesniu perviršiu. Siame šimtmetyje, taip sakant mūsų akivaizdoje, visos trečdalis tų žemių yra prarastas. Kur dar buvo išlikusios lietuviškos salos - jos skęsta, o iš mūsų pusės nei retoriškų kalbų, nei 'Viešpaties angelo' negirdėti. Kur nėra progos nusifotografuoti, ten ne tik veiklos, bet ir veikėjų nematyti.

Viename rašinyje būtų neįmanoma išnagrinėti mūsų žemių praradimo, tad pasitenkinsime tik dalinai pažvelgti į dabartinį sūduvių likimą. O jų likimas ne tik skaudus, bet ir beveik beviltiškas. Tuo pačiu laiku, kai kryžiuočiai pavergė prūsus, slavų bangos užliejo jotvingių žemes ir priartėjo prie Sūduvos. Maždaug tuo pačiu metu ir lietuviai vykdė ekspansiją į slavų žemes, tačiau tos ekspansijos buvo kiek skirtingos. Lietuviai, atrodo, prajodavo, gal palikdami pilys savo vietininkus, kurie savo ruožtu virsdavo Dimitrais ar Andriejais. Tuo ir baigdavosi mūsų žygiai.

Kur slava atėjo - ten jie ir liko. Jau XII-jo šimtmečio pradžioje rusinų ekspansija pasiekė Nemuno pakrantes ir jie pradėjo kurtis Gardine (istoriniai jotvingių žemė). Čia slava buvo sustabdyti ir jų ekspansija stabilizuota iki šio šimtmečio.

Siame šimtmetyje vėl užplūdo slavų bangos, tik jėgų pusiausvyra jau buvo ne mūsų naudai. Lenkai, pasinaudodami palankia situacija, 1919 m. užėmė Suvalkus, Seinus ir jų apylinkes. Tai buvo gilus įsiveržimas į lietuviškas žemes. Seinai šio šimtmečio pradžioje buvo vienas iš didžiųjų lietuviybės centrų, jo apylinkėse gyveno susipratę lietuviai ūkininkai. Šio šimtmečio pradžioje Seinai savo reikšmę stovėjo antroje vietoje po Kauno. Lietuviško kultūrinio ir politinio judėjimo centre buvo Seinų kunigų seminarijos lietuviškoji profesūra. Jau 1906 m. pradžioje Seinuose buvo išleistas 'Saltinis', kuris pasiekė 15,000 tiražą. Pa-

gal tuos laikus tai buvo milžiniškas skaičius. 1909 m. 'Saltinio' redakcijos patalpose buvo sušauktas pirmasis kalbininkų suvažiavimas, kuris padėjo pagrindus lietuviškai gramatikai. Seinai taip pat buvo lietuviškos veiklos ir spaudos centras. Be jau minėto 'Saltinio', buvo leidžiami dar šie leidiniai: 'Artojas', 'Vadovas' ir 'Spindulys'. Taip pat Seinai garsėjo ir kaip knygų leidimo centras - čia buvo išleista keletas šimtų knygų. Tos knygos plito po visą Lietuvą, pasiekdavo net ir Amerikos lietuvių. Ne tik laikraščiai ir knygos buvo leidžiami, bet organizuojamos lietuviškos mokyklos ir draugijos. 'Žiburio' d-ja, kuri buvo išvysčiusi savo veiklą Seinų krašte, steigė mokyklas ir net gimnazijas. 1918 m. sausio mėn. Seinuose pradėjo veikti 'Žiburio' gimnazija, kuri 1919 metais buvo perkelta į Lazdijus.

Buvo gyva jaunimo ir bendrai lietuviška veikla. 1918 m. miške prie Seinų įvyko pavasarininkų šventė, dalyvavo apie 1000 lietuviško jaunimo. Lenkams pradėjus savo nagus į Sūduvą kišti, 1919 m. Seinuose įvyko didžiulės lietuvių demonstracijos, kuriose dalyvavo apie 10,000 vietos lietuvių, reikšdami protestą dėl Lenkijos kėslių. Tai toks buvo Seinų kraštas! Kas iš jo dabar liko?

Prie Seinų krašto lenkinimo daug prisidėjo kun. R. Jalbrzykowski, kuris 1908 m. pradėjo eiti seminarijos vicedirektoriaus pareigas. 'Jis pasirūpino nustatyti, kad į seminariją būtų priimami po lygiai lietuvių ir lenkų, į visus kursus įvedė lenkų kalbą, stiprino seminarijoje lenkų elementą, stengėsi sutelkti daugiau lenkų profesorių, trukdė klierikų tarpe besireiškianti lietuvių judėjimą, draudė klierikams skaityti lietuvišką spaudą' (L.E. XXVII psl. 194). Kadangi jo biografiniuose aprašymuose kitų nuopelnų bažnyčiai neminima, tad greičiausiai už lenkinimą ir lietuvių engimą buvo pakeltas į vyskupus, o vėliau, lenkams išėdus vysk. J. Matulaitį, tapo Vilniaus arkivyskupu. Pačių lenkų prisipažinimu, jei Seinai teko ne lietuviams, bet lenkams - tai yra nuopelnas Jalbrzykowskio 16 metų veiklos Seinuose. Kadangi pačių lenkų teigimu jis suvaidino lemiamą vaidmenį Seinų lenkinime, tad bent trumpai peržvelkime, kokių būdu jis atsirado Seinuose, ir kas jam padėjo jo karjeros laiptuose.

Kun. R. Jalbrzykowski buvo vysk. A. Baranausko pakviestas 1902 m. į Seinų seminariją dėstyti lotynų ir

lenkų kalbas. 1908 m. jis buvo paskirtas seminarijos viceregentu. Tuomet jis pradėjo seminariją, taip sakant, 'pagal savo kurpalį' tvarkyti. Klierikams uždraudė skaityti lietuviškus laikraščius bei rašyti lietuviškai. Netgi A. Dambrausko 'Draugiją' jis vadino 'bezbožne pismo' (be dieviški rašiniai). Karo metu jis persikėlė į Minską, o 1917 m. su vysk. Karosu per Svediją grįžo į Seinus. Vysk. Karosas, padaręs jį gen. vikaru, pavedė jam valdyti lenkiškąją Seinų vyskupijos dalį. 1918 m. VIII Lenkijos vyskupų konferencija, kurioje dalyvavo ir vysk. Karosas, nutarė prašyti Sv. Sosto, jog lenkiškajai Seinų vyskupijos daliai būtų paskirtas vysk. Karosui sufraganas Jalbrzykowski. Kaip matome, visą laiką jį globojo tai Baranauskas, tai Karosas. Už tą globą vėliau buvo atsilyginta ... Seinų likimas, neatsižvelgiant gyventojų norų, buvo išspręstas ginklu. 1920 metais, lietuvių kariuomenei patyrus didelį pralaimėjimą, Seinai pateko po lenkiška letena.

Užėmę Seinus, lenkai tuoju pradėjo veiklesnį lietuvių areštus, o kunigų seminarijos klierikus ir profesūrą areštavę, atgabeno prie Punsco ir paleido į Lietuvą. Toks pat likimas ištiko ir vysk. A. Karosą - jis taip pat buvo ištremtas į Lietuvą. Taip lenkai jam atsilygino už jo nuopelnus.

Jeigu jau pradėjome, tai reikia ir užbaigti Jalbrzykowskio charakteristiką, kadangi jis buvo didysis Seinų lenkintojas. Lietuvai atgavus Vilnių, Jalbrzykowski, būdamas Vilniaus arkivyskupu, ir toliau tęsė lenkinimo darbą. Tik čia jau ne jo kaltė, o mūsų pačių, kadangi jam buvo mokama ministerio alga (apie 3000 litų į mėnesį). Kur rasime kitą tokią tautą, kuri savo duobkasiams algas mokėtų? Be to, pagal Vatikaną, jis tebebuvo lenkiškos arkivyskupijos valdytojas, tad lietuviams nebuvo jokio reikalo jam algą mokėti. Automatiškai jis turėjo būti iš pareigų pašalintas. Bet, atrodo, ir tais laikais turėjome gerų konkordato aiškintojų.

Susipažinę su Jalbrzykowskio veikla, vėl grįžkime prie Seinų ir Punsco. Lenkų valdymo laikai buvo sunkūs, bet ir sunkiose sąlygose veikė Sv. Kazimiero draugijos skyriai. Buvo bandoma išlaikyti lietuviškas mokyklas, kurios palaipsniui buvo lenkų administracijos uždarinėjamos, o mokytojai ir veikėjai areštuojami.

Jeigu tuomet buvo sunkios sąlygos, tai dabar yra dar blogiau. Tiesa, Punske veikia lietuviškas licėjus, lei-

KORP! NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMO, IVYKSTANČIO 1987 M. RUGSĖJO 5-7 DIENOMIS PONŲ KURAIČIŲ VASARVIETĖJE "GINTARAS", UNION PIER, MICH. TELEF. (616) 469-3298.

DARBOTVARKĖ

Rugsėjo 5 d. — šeštadienis

- 3:30 val. p. p. registracija
4:00 val. p. p. iškilmingas posėdis, suvažiavimo atidarymas:
1. pirmininkės žodis
2. mirusiųjų pagerbimas
3. paskaita
4. suvažiavimo prezidiumo sudarymas.
5:30 val. p. p. vakariėnė.
7:00 val. p. p. Pirmas darbo posėdis:
1. komisijų sudarymas: registracijos, nominacijų, spaudos ir nutarimų
2. valdybos pranešimai
a) pirmininkės
b) izdininko
3. revizijos komisijos pranešimas
4. garbės teismo pranešimas
5. žurnalo Naujoji Viltis pranešimas
6. proj. korp. knygos redakcinės kolegijos pranešimas
7. diskusijos dėl pranešimų.

Rugsėjo 6 d. — sekmadienis

- 8:15 val. ryto vėliavos pakėlimas
8:30 val. ryto pusryčiai
10:00 val. ryto pamaldos.
11:00 val. ryto Antras darbo posėdis
1. korp. padalinių pranešimai
2. diskusijos dėl bendros korp. veiklos
3. rinkimai: vyr. valdybos, revizijos komisijos, garbės teismo, tarybos
4. nutarimų komisijos pranešimas
5. pasiūlymai bei sumanymai
6. suvažiavimo uždarymas, pietūs.
Pastaba: jei posėdis iki pietų neužsibaigtų, tai būtų tęsiamas tuoj po pietų.
5:15 val. p. p. vėliavos nuleidimas
5:30 val. p. p. vakariėnė
7:00 val. p. p. vakaronė — alutis.

Rugsėjo 7 d. — pirmadienis

- 8:15 val. ryto vėliavos pakėlimas
8:30 val. ryto pusryčiai, laisvalaikis, pokalbiai
12:30 val. pietūs.

džiama 'Aušra', tai ir viskas. Visame Suvalkų trikampyje tebuvo tik trys bažnyčios, kuriose dar buvo laikomos lietuviškos pamaldos. Dabar teliko dvi. Lenkų šovnistams užkliuvo žagarių bažnytelė ir ją sudegino. Toje bažnytelėje lietuviškas pamaldas laikydavo Punsco klebonas Ignacijus Dzirmeika, kuris pats yra sulenkėjęs lietuvis - tarnavęs Lietuvos kariuomenėje. Bet lenkams šovnistams buvo ir tai per daug.

Ilgą laiką lietuviai vedė kovą dėl lietuviškų pamaldų Seinų bazilikoje. Kol Lomžos vyskupu buvo žymus lenkintojas vysk. Sasinowski, tai visi lietuvių prašymai atsimušdavo kaip į mūro sieną. Naujasis Lomžos vyskupas užsispyrusį kleboną privertė įvesti lietuviškas pamaldas. Bet - vyskupas savo, o klebonas irgi savo: lietuviškas pamaldas įvedė, bet 2-rą val. po pietų. Laikas nepatogus, bet žmonių daug susirenka. Be to, klebonas kun. S. Ro-

gowskis kabinėjasi prie lietuviško giedojimo - sako, vyskupas davė leidimą pamaldoms, bet ne giedojimui!

Tai tokie jų vargai. Turėtume daugiau dėmesio skirti Seinų-Punsco lietuviams, dažniau juos lankyti ir gal juos į svečius pasikviesti. Lenkai, ypač bažnyčia, deda pastangas juos sunaikinti. Dabar Punsco lietuviai nori savo kultūros centrą statyti, tam reikalui ir mūsų parama būtų reikalinga. 'Margutis' Chicagoje tą reikalą remia ir centro statybai aukas priima. Kam rūpi lietuviški reikalai, turėtų jų veiklą paremti.

MECHANIC
POSITIONS OPEN FOR
HEAVY DUTY BUS/TRUCK
MECHANIC
•EXPERIENCE PREFERRED
•GOOD STARTING SALARY
•CLEAN WORKING CONDITIONS
•EXCELLENT BENEFITS
•MUST HAVE OWN TOOLS
COMMUNITY BUS LINES
201-473-6230, WALTER
(24-30).

Rezistentų kartai retėjant

Bronys Raila

Atrodytų tarsi koks pamatsių samokslas. Greičiau nei porą savaitių miršta trys vertingi, įdomūs, įvairiais etapais veiklūs ir ryžtingi, tautos laisvės bylai nusipelnę vienos lietuvių rezistencinės kartos dalyviai. Daugiau negu dalyviai: rezistencinių sąjūdžių vadovai, pradmenų kūrėjai, geri organizatoriai.

Štai 1987 m. liepos 2 d. Chicagoje pirmas miršta amžiumi jauniausias (gimęs 1919. III 19) **Karolis Drunga**, buv. Jurgis Valiulis, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos (LLKS) steigimo iniciatorius 1940 m. gruodžio mėnesį, Kaune; vėliau ryškus antinacinio pagrindžio veikėjas, kaceto kalinys (kas sužalojo jo sveikatą), Vliko narys, vėliau vienas iš Lietuvių Rezistencinės Santarvės (LRS) steigėjų ir vadovų bės narys Europoje ir Amerikoje, per pastarąjį de-

šimtmetį vienas iš AKIRAČIŲ mėnraščio redaktorių...

Tų pat metų liepos 10 dieną Chicagoje miršta **Vladas Civinskas** (g. 1913. X. 9), teisininkas-ekonomistas, liaudininkų-varpininkų srovės dalyvis, žurnalistas tos srovės spaudoje Nepriklausomybės metais ir vėliau įvairiuose tautinių liberalų laikraščiuose, jų tarpe ir **DIRVOJE**, antinacinės ir prieškomunistinės rezistencijos veikėjas, gerų lietuviškų knygų leidyklos **TERRA** įsteigėjas užsienyje, vėliau stambios prekybinės firmos savininkas Chicagoje...

Vos po keturių dienų, liepos 14-ją, New Yorke miršta ir **Stepas Mackevičius** (gimęs 1915. VI. 5), teisininkas, veiklus rezistencinių grupių dalyvis karo ir pokario metais...

Ir vis tuo pat metu, ir dėl to dar labiau skaudu! O skaudžiausia, kad visi

Pirmais pokario metais susitikę New Yorke... Iš kairės: Bronys Raila, Jonas Mažionis ir Stepas Mackevičius.

trys man buvo labai artimi asmeniniai draugai, bičiuliai, su kuriais vienu ar kitu metu teko bendradarbiauti, susitikinėti, net visai neseniai jų namuose svečiuotis. Be abejo, jie verti išsamesnių paminėjimų, negu tik įprastiniais laikraščių nekrologais.

Stepas Mackevičius betgi buvo tas, su kuriuos anksčiausiai susipažinau, ilgiausiai kartu gyvenau ir bendradarbiau pokario metais. Todėl šia proga norėčiau pridėti vieną kitą papildomą brangios mūsų draugystės prisiminimą.

* * *

Pirmoji pažintis su Stepu įvyko dar prieš karą Paryžiuje, kur nuo anksčiau mokiausi viename tarptautinės teisės institute, kad jis čia atvyko 1938 m. studijuoti politinių ir diplomatinų mokslų žinomoje tos srities mokykloje (École libre des sciences politiques).

Prieš pat karo pradžią atskirai grįžę Lietuvon, betgi netrukus, 1940 metų vasarą, netikėtai vėl susitikom... Rytprūsioose lietuvių pabėgėlių (per "žalią sieną") stovykloje, kur aš buvau atsidūręs su Antanu Valiukėnu, o Stepas atsirado su savo draugu Jonu Čiuberkiu.

Nors tasai priverstinis mūsų viešėjimas Prūsioose ir netrukus Berlyne buvo gana trumpas, tačiau nuo to laiko atskirais keliais ir būdais, kartais iš skirtingų vietų ir plotmių, visi su įkarščiu neatšaukiamai įsijungėm į tautinius pagrindžius ir jų organizacijas, siekusias, svajojusias ar ir

aktyviai veikusias Lietuvos valstybinei nepriklausomybei atstatyti.

Vokiečių-sovietų karui kilus, grįžęs Lietuvon, Stepas 1942 m. užbaigė teisių studijas Vilniaus universitete, 1943 m. vedė Aldoną Bukaveckaitę, stūmė dienas lietuvių savivaldos įstaigose, aktyviai įsijungė į LLKS.

Ir štai vėl — 1944 m. vasarą, prieš pat spėjant bolševikų armijom nusiauti Lietuvą, — netikėtai, nesutarę, gal tik iš gandų susivokę, Stepas Mackevičius, Algirdo Greimo, Vinco Rastenio ir mano šeimų nariai staiga dar kartą susitikimui prancūzų Elzase, Mulhouse mieste, netoli Šveicarijos sienos. Mūsų bendravimai vėl suglaudėja ir jau nebeutrūksta ilgą laiką.

Dar po metų, pasibaškę ir paklajoję skirtingais takais, vėl visi susiburiame jau Paryžiuje, toje anuo-

met negausioje lietuvių "kolonijoje" sudarydami šiek tiek neramų, visokias kontroversijas keliantį branduolį.

Atgaiviname, drauge su trim nacių tremtiniais, Z. Zubriu, Deltuva ir K. Brazausku, LLKS Paryžiaus padalinį, kuriam tada daugiausia inspiracijos teikė A. Greimas. 1946 m. įsteigiame Akademinių Šviesos sambūrio padalinį, kurio garbės teismo pirmininku išrenkamas teisininkas Stepas.

Tais pat metais, atsiliepiant į Lietuvos pagrindžio informacijas, aplinkybės ir jo organų instrukcijas, čia buvo įsteigta **BDPS Užsienio Delegatūros** dalis, kurioje Stepas uoliai pasidarbavo, vadovaudamas organizaciniam sektoriui. Tos Delegatūros veikla tada sukėlė nemažą šurmulį užsienyje.

(Nukelta į 8 psl.)

A. A.

STEPUI MACKEVIČIUI

staiga amžinybėn iškeliavus, jo mielai žmonai **ALDONAI**, studijų dienų draugei, broliui **ANDRIUI** su šeima ir visiems artimiesiems reiškiam nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime.

Marina ir Zigmas
Raulinaičiai

A. A.

STEPUI MACKEVIČIUI

mirus, jo žmoną, mūsų brangią **ALDONĄ**, jos sesutę **INĄ** ir brolių **TADĄ** bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Bronius ir Bronė Oniūnai
Roma ir Jonas Mildažiai

LST Korp! Neo-Lithuania Filisteriui

A. A.

STEPUI MACKEVIČIUI

mirus, liūdinčius žmoną **ALDONĄ**, jo brolių mūsų mielą kolegą **ANDRIŲ** su šeima nuoširdžiai užjaučiame.

Modestavičių šeimos

A. A.

STEPUI MACKEVIČIUI

mirus, jo žmonai **ALDONAI BUKAVEC-KAITEI-MACKEVIČIENEI** reiškiamo gilią užuojautą.

Liuda ir Vincas
Apaniai
Elena ir Viktoras
Čeičiai
Marytė ir Vytas
Neverauskai

Rezistentų kartai retėjant...

(Atkelta iš 7 psl.)

nio lietuvių politinių veiksmų polemikose, bet ir paskatino giliau išnagrinėti mūsų tautinės rezistencijos principus, politinius tikslus ir metodiką.

* * *

Deja, po 1948 metų atėjo laikas skirstytis iš Paryžiaus.

Aplinkybėm ir likimam besikeičiant, pirmasis Amerikon išvyko veikslis žurnalistas ir rezistentas Vincas Rastenis. 1948 metų pabaigoje išplaukė New Yorko linkui ir mano šeima. Algirdas Greimas pasiskyrė daugiausiai moksliniam darbui, daktarizavosi, netrukus išvykdamas Egiptan, vėliau dar Turkijon... Stepas Paryžiuje socialine prasme buvo gal geriau už mus įsitaisęs, kaip USA ambasados konsularinio skyriaus tarnautojas, bet ir jis 1949 metų pradžioj ryžosi keltis į New Yorką.

Tai mes ir vėl susitikom. Aš tada jau dirbau Vienybės savaitraščio redakcijoj ir bematant priprašiau Stepą duoti laikraščiu tautos. Nors jis ir neturėjo žurnalistinio patraukimo, bet nedelsdamas parašė Vienybei keletą straipsnių tada labai aktualiais klausimais, gyvu stiliumi.

1950 m. buvo pradėta organizuoti užsienyje Lietuvių Rezistencinė Santarvė (žr. Liet. Encikl., t. 16, p. 76), kurios vienu iš steigėjų pasirašiusių LRS deklaraciją, buvo ir Stepas Mackevičius. Pačioje pradžioje jis sumaniai vadovavo Amerikos LRS sekretoria-

tui New Yorke, vėliau dirbo kaip sekančių komitetų narys. Tuomet jis atliko itin daug sunkaus darbo, organizuodamas šios organizacijos tinklą Amerikoje, o New Yorke megsdamas ryšius ir plėtodamas santykius su kitų sovietų pavergtų tautų rezistencijos veikėjais.

Šiom pastarosiom pareigom bei užduotim jis itin tiko ne tik dėl rezistencinės patirties ir tinkamų manierų santykiuojant su žmonėmis, bet ir su savo retais gabumais žodžiu ir raštu gerai mokėti ir naudoti kelias nuolat reikalingas svetimias kalbas: anglų, vokiečių, prancūzų, ispanų, rusų, lenkų...

Po 1956 metų, ypač po rezistencinės veiklos katastrofų Vengrijoje ir kitur, LRS savo organizacinę veiklą Amerikoje nutarė susiaurinti, palikdama tik savo atstovus Vlike ir kituose veiksmuose, kur tat yra reikalinga ir realiai įmanoma.

Apsigyvenęs New Yorke, Stepas Mackevičius greit gavo tarnybą didžiulėje prancūzų Air France orinio susisiekimo kompanijoje, kur jis greit pasiekė atsakingą teisinių reikalų vedėjo postą (juriskonsultūrą). Ligi išeinant į pensiją, šios pareigos nebepalikdavo kam kitam laisvo laiko. Jam tekdavo atlikti dar ir gausybę tarnybinių kelionių po įvairius kraštus.

Išskyrus pabendravimus su jo senąja Neo-Lithuanijos korporacija, jis buvo pasitraukęs iš kitokios visuo-

tvarka sakinyje. Taigi lietuvių kalbos žodžių tvarka sakinyje nėra laisva, bet tik sąlyginė. Kaip minėjau veiksnys sakinyje negali būti per daug nutolęs nuo sakinio tarinio. Taip pat pažyminio šalutinis sakinyks negali įsiterpti į žodžių junginį. Pažyminis turi būti arti pažymimo žodžio (ne per daug nutolęs). Į sudėtinį sakinio tarinį negali būti įterpta padalyvinė konstrukcija.

Pavyzdžiai, kada sakinio veiksnys įterptas į išskirtinę sakinio dalį: Praėjusią vasarą, išėjęs Jonas į mišką, pamatė į medį įlipusią mešką. Šiame sakinyje veiksnys Jonas įterptas į išskirtinę sakinio dalį. Sakinyks turi būti: Praėjusią vasarą Jonas, išėjęs į mišką, pamatė į medį įlipusią mešką.

Sakinyks yra neaiškus, kada šalutinio pažyminio sakinyks ir išskirtinis pažyminis netiksliai jungiami prie pagrindinio sakinio. Pvz., gavę vyrai iškvieta, išskrido į Ameriką lėktuvu vyrai, gavę iškvieta, iš-

meninės veiklos. O per kelis pastaruosius metus jau turėjo sunkesnių sveikatos negalavimų.

Bet jį arčiau pažinusiem jis visuomet liks toks pat mielas, įdomus ir ištikimas draugas. Ir tegu visų mūsų draugystė jam išlieka nerami ir toliau.

Bronys Raila

LIETUVIŲ KALBOS ŽODŽIŲ TVARKA SAKINYJE

A. Tamulynas

skrido į Ameriką lėktuvu.

Taip pat vengtina į sakinio tarinį, reiškiamą žodžių junginiu, įterpti pusedalyvį.

Šalutinių sakinių vieta sakinyje

Šalutinis sakinyks (sakinyje) gali eiti prieš pagrindinį sakinį, po pagrindinio sakinio, ar įsiterpęs į pagrindinį sakinį. Pvz. Darbininkai ėjo namo, kai pradėjo lyti. (Po pagr. sakinio). Kai pradėjo lyti, darbininkai ėjo namo. (Prieš pagrindinį sakinį). Darbininkai, kai pradėjo lyti, ėjo namo. (Įterptas į pagrindinį sakinį).

Sakiniai ar sakinio dalys, kurie yra svarbesni, eina pirmojo vietoj. Bet yra ir tokių atvejų, kada būtinai reikalinga laikytis reikiamos vietos, nes pažyminio šalutiniai sakiniai eina po pažymimo žodžio, kurį jie aiškina.

Be to, vartojant šalutinius sakinius, nustatant jų vietą sakinyje, visuomet reikia atsižvelgti, kokių jungtuku prasideda šalutinis sakinyks. Kai šalutinis sakinyks prasideda jungtuku kadangi, tai jis eina prieš pagrindinį sakinį. Pvz. kadangi Lietuva pavergta, lietuviai neturi laisvės.

Kada šalutiniai sakiniai prasideda jungtukais: kad net, nes, negu, jog, net eina po pagrindinio sakinio. Pvz. Mieste buvo toks didelis sprogimas, kad net žemė sudrebėjo.

Kada vartojame su pagrindiniu sakiniu šalutinį pažyminio sakinį, tai šis sakinyks eina po pažymimo žodžio, kurį jis aiškina.

Tikslinga žodžių tvarka sakinyje turi daug reikšmės kalbos aiškumui. Įprastinė žodžių tvarka sakinyje: veiksnys vartojamas prieš tarinį, tarinys po veiksnio. Tarinys neturi būti toli nukeltas po veiksnio. Derinamieji pažyminiai vartojami prieš pažymimuosius žodžius (aukšti tiesūs medžiai).

Lietuvių kalboje sakinio žodžių tvarka sakinyje yra gan laisva. Žodžio vieta sakinyje priklauso ir nuo to, ką kalbantysis nori daugiau pabrėžti, išryškinti. Tas pat sakinyks galima pasakyti vienaip ar kitaip, keičiant žodžių tvarką sakinyje. (Keičia sintagmomis (gr. sintagma), t. y. pažyminio ir pažymimo žodžio junginiais).

Poezijoje įprastinė žodžių tvarkos sukeitimas daromas dėl stilistinių priežasčių. Toks poezijoje daromas žodžių vietos sakinyje sukeitimas vadinamas inversija (Inversia — lot. inversio apvertimas, perstatymas).

Svarbu, ką rašantysis no-

ri labiau pabrėžti, išryškinti sakinyje. Pvz., turime: tyli naktis ir naktis tyli. Tyli naktis — pažyminis (tyli) eina prieš pažymimąjį žodį. Naktis tyli — pažyminis eina po pažymimo žodžio (naktis). Pirmuoju atveju (tyli naktis) nusako tik kokia yra naktis, antuoju pabrėžia nakties kokybę — tylą (naktis tyli).

Nuo kalbančiojo ar rašančiojo noro pabrėžti, parodyti vieną ar kitą sakinio žodį priklauso žodžių

KANADOJE STATOMAS PAMINKLAS ŽUVUSIEMS DĖL LIETUVOS LAISVĖS

Vilniaus Šaulių Rinktinė, apjungianti visus Kanadoje esančius šaulius, 1986 m. balandžio mėn. 26 d. Rinktinės atstovų suvažiavime priėmė nutarimą, visiems žuvusiems dėl Lietuvos laisvės pastatyti paminklą, šv. Jono lietuvių kapinės, Mississaugoje, Ontario, prie Toronto.

Statomas paminklas žuvusiems dėl Lietuvos laisvės yra skiriamas visiems tiems, kurie žuvo dėl mūsų, Tėvynės Lietuvos Laisvės. Nepriklausomybės kovų laukuose, kūrėjams-savanoriams, kariams, partizanams, šauliams, 1941, ir 1944-1954 m. sukilėliams. Laisvės kovotojams ir visiems tiems, kurie okupacijų metais žuvo, ir tebežusta kalėjimuose, koncentracijų lageriuose, Sibiro tremties taigose.

Paminklo kaina numatoma 50,000 dolerių. Paminklą stato Vilniaus Šaulių Rinktinė Kanadoje.

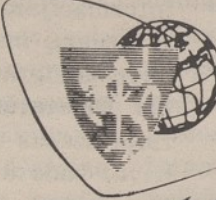
Paminklui pastatyti yra atidarytas V. Š. R. PAMINKLO STATYMO FONDAS. Rinktinės valdyba mano, kad tai yra ne vien tikrai šaulių, bet ir visų lietuvių reikalas.

Todėl maloniai prašo visų. Pavienius asmenis ir organizacijas paminklo statymą paremti. Tuo pagerbime tuos, kurie žuvo dėl Lietuvos Laisvės.

Visi paaukoje 1000 dolerių, ir daugiau, bus skaitomi: PAMINKLO GARBĖS FUNDATORIAIS, paaukoje 500 dolerių, ir daugiau PAMINKLO FUNDATORIAIS. Gaus specialius, padėkos lapus. Fundatoriai ir visi kiti aukotojai, bus įrašyti paminklo metrikeje ir įduoti saugoti Lietuvių Archyvams.

Čekius, bei pasižadėjimus rašyti: V. Š. R. PAMINKLO STATYMO FONDAS. Adresu: Mr. J. Šiaučiulis, 1500 De Seve., Montreal, P. Q. H4E 2A7, CANADA.

Nepamirškite atnaujinti DIRVOS prenumeratą

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ
PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA
VI PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Australija!

VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso proga kviečiame visus papiginta kaina skristi į Australiją: grupiniai ar pavieniai.

Iš Amerikos išskrendame šių metų gruodžio 16, 19, 20, arba 25 d.d., iš Australijos sausio 7, 8, 9, 12, 13, ar 15 d.d.

Pakeliui galite aplankyti keturias skirtingas vietas:

Fiji salas, Australiją (Sidney, Melbourne, Brisbane, Cairns), Naująją Zelandiją (Aukland, Wellington, Christchurch) ir Havajus.

Puiki proga pakeliauti Australijos kontinente, dalyvauti Jaunimo Kongreso renginiuose, Australijos lietuvių Kalėdų ir Naujųjų metų pokyliuose, pamatyti žavius Naujosios Zelandijos miestus.

Kaina iš Kalifornijos \$1210, iš kitų pagrindinių JAV miestų \$1410. \$100 užstatas atsiųstas iki rugpiūčio 30 d. garantuoja rezervaciją.

Registruotis prašome gražinant žemiau duota atkarpa šiuo adresu:

PLB Tel.: (312) 778-2200
5620 S. Clairmont Ave.,
Chicago, IL 60636

VARDAS IR PAVARDĖ _____

ADRESAS _____

TELEFONAS _____

NORĖČIAU IŠSKRISTI IŠ JAV _____ IŠ AUSTRALIJOS _____

PRIDĖDU REZERVACIJOS UŽSTATĄ (\$100): _____

QANTAS THE CONVENTION AIRLINE

Kelionių biurai, ragindami aplankyti gimines ir pamatyti, kaip dabar atrodo Lietuva, skelbė, jog šįmet ekskursantams bus leidžiama nuvažiuoti į Klaipėdą, Palangą, Panevėžį ir kitur, kur iki šiol buvo neleidžiama.

Ir tikrai, liepos 9 d. lietingą rytmetį didžiuliu Inturist autobusu keliasdešimt vyrų ir moterų iš Vilniaus pradėjom kelionę link pajūrio. Palydovė (gidė) vilnietė lietuvaitė. Ji neleidžia nuobodžiauti. Deklamuoja apie Vilnių Maironio, A. Venclovos ir S. Neries poeziją. Pasakoja, pro kurias vietas pravažiuojame ir kuo jos žymios. Įpina nemažai Lietuvos istorijos be propagandos, tik pravažiuojant devintąjį fortą pasakoja apie nacių žiaurumus, be abejo, nutylėdama Stalino viešpatystėje buvusias žudynes ir tremimus. Protarpiais leidžia muzikos, lietuviškų dainų.

Kaip įsisteigė Grikiskės (anksčiau Grikiškiai), kaip atsirado Elektrėnai, kuo žymus Vievis ir kitos vietovės, tokių žinių žinelių yra ir išeijos raštijoje, Liet. enciklopedijoje ir Br. Kviklio knygoje, tad palydovės pasakojimai nepatraukė tiek mano dėmesio, kiek buvo sukeltas noras pamatyti laukus, gyvenvietes ir žmones. Liepos mėnuo šienapjūtės laikas. Vilniuje vietiniai pasakojo, jog per daug lietaus, blogas metas. Ir tai matoma laukuose. Šienai žalumynų priželta, kaip sakoma, storai, bet daug pievų nenušienautų, daug nupjautojo šieno lietaus baltai išskalbtos.

Kolūkių pievose mašinomis pjauna, mašinos šieną į sunkvežimius krauna. Tačiau neretai matyti ir senoviškais dalgiais bei grėbliais besidarbuojančius vyrus ir moteris. Tie dalgius suką vyrai (net ir moterys!) ir grėbliais besišvaistą yra kolūkiečiai savose pievelėse ar kelio pagrioviuose šienaujant. Vėliau vienas žemaitis net pajuokaudamas sakė, jog kolūkių motorai yra benzinu varomi, o kolūkiečiai savo sklypeliuose dirba savo jėga — bulvėmis varomais "motorais". Vilniuje iš kaimo atvykę gimines pasakojo, jog sukrovę šieną tvartuko pastogėje. Pradėjęs kaisti, reikėjo vėl išnešti kiemelyje džiovinti, bet netikėtai lietus užėjęs, ir viskas iš naujo. Šitaip gamta sunkina žemdirbių gyvenimą. Laukų derlių reikia vogti iš gamtos pasivogti. Vilniuje iš 10 dienų tik 4 buvo saulėtos.

Atnaujinamos senosios sodybos

Greitkelis iš Vilniaus pro Kauną į Klaipėdą dviejų linijų abiem kryptim. Nesarmata jį būtų ir Amerikoje

Kelionė po Lietuvą...

Iš Vilniaus į Klaipėdą ir atgal

ištiesti. Daug kur žemaitijoje matyti išlikusių senųjų sodybų. Dabar jos nebeigiamos, leidžiama atremontuoti namus, o kolūkis ir daugiau žemės skiria, sklypus padidina, kad tik privati ranka daugiau produktų pagamintų.

Nelengvas toks "ūkininkavimas", nes tie žmonės, kurie išsilaukė senose sodybose, priklauso kolūkiui. Turi 8 valandas ten dirbti, o tik atliekamam laiku savo daržuose ar pievelėse gali triūstis. Ir kada žmogus gali pailsėti, kai čia saulė prieš 11 val. nakties leidžiasi, o jau 5 val. rytas, saulė vėl šviesos spindulius žeria? Lyg pagal S. Stanevičiaus vergijon patekusio arklio ir lokio pasakėčią — ir vėl reikia kelti, ir prie darbo stoti...

Išlikusių sodybų, kurios dabar atnaujinamos, gyvenamieji namai dažniausiai į akį krentančia geltona spalva, kokių dažų gaunama. Suplanavus kambarį ar namą išsidažyti, prireikia pusmečiais laukti, kol parduotuvėn atveš dažų, tad perkama, kokius gaunama.

Tiek Vilniuje ekskursantams aiškindama viena palydovė, tiek ir kelionėje Klaipėdon, buvo pasakyta, jog planuotojai ir statybininkai praeityje padarę nemažai klaidų. Naujose statybose jos nebekartojamos. Pavyzdžiu rodytos kolūkiečių gyvenvietės. Apie 1960 metus pastatyti namukai vienas prie kito, mažas tarpas tepaliktas, o dabar naujai statomose gyvenvietėse duodama daugiau erdvės, tarp namukų paliekama daugiau žemės daržams ir gėlynams.

Klaipėdos apžiūrėjimas ir nakvynė

Vilniuje prieš Klaipėdon išvažiuojant buvo nepaprastai įdomus pranešimas: kas Klaipėdoje turi giminių, jei nori, galės pas juos svečiuotis ir pernaktoti. Ir tai didelė priešingybė, kai Kauną lankėme, nes buvo pasakyta, jog Kaune nakvynėi nevalia pasilikti, esą, jei nors vienas skirtu laiku autobusan negrįšias, tai visi turėsis autobuse naktoti, kol "dingusis" atsiras. Mat, kai į Kauną atvažiuojome, leido apsispręsti — miestą apžiūrėti su vadove, ar privačiai su giminėmis. Sakoma, kad į Klaipėdą buvę atvykusių aukštų pareigų vyrų, tad mums ekskursantams nebelikę užtenkamai viešbutyje kambarių, leista pas gimines nakvoti ir tokių ne viešbutyje nakvoti panorėjusių buvo keletas.

Klaipėdoje naujas viešbutis miesto vardu pavadintas. Vestibiulyje vaikščioja vyras žaliu raiščiu ant rankovės — dežuruoja, tvarkos daboja, kas neturi leidimo į viešbutį neleidžia. Lietuviškai prakalbintas atsakė "neponemaju". Še, tau ir lietuviškoji Klaipėda! Po kiek laiko pamaina. Vaikščioja kitas tvarkos daboja. Prakalbinau. Besąs žemaitis nuo Varnių. Sakau, kas čia per baikos, kad nebuvo galima lietuviškai susikalbėti? Žemaitis aiškino, jog tame poste dirbą trys vyrai, po 8 val. į parą: du rusai ir jisai. Vienas rusas pramokęs lietuviškai, o anaisai tik rusiškai kalbės. Šiaip visi kiti viešbučio tarnautojai, pradedant direktorium, esą lietuviai arba žemaičiai. Kaip tik pražingsniavo sunkaus svorio moteris skudurėliu nežina, žemaitis tarė, jog ši valytoja irgi esanti rusė.

Turistams kambarius skirsto, informaciją teikia trys moterys ar merginos, visos gražiai apsirengusios, madingai plaukai sudėti. Visos jos lietuviškos. Tariau vienai, jog noriu Klaipėdoje gyvenantiems giminėms paskambinti, bet neturiu automatui kapeikų. Jos visos beveik iš karto tarė — imk, skambink, kapeikų nereikia! Kiekviena jų savo darbui turi telefonus.

Vadovė gavome Klaipėdoje gyvenančią lietuvaitę. Ir žingsniavome ir autobusu važinėjom po miestą. Aiškino, kaip per karą buvo sugriautas miestas, kaip senamiestis senu stilium atstatytas ir kaip per 15 kilometrų išsitiesė miestas nuo senojo centro į pietus. Tai daugiaaukščiai namai.

Buvusios miesto kapinės paverstos parku. Kapų nėra žymės. Tebėra seni medžiai, išvedžioti cementiniai takai ir šimtai granito ir metalo skulptūrų išdėstyta. Prie jų parašai, paaiškinimas ką menininkas vaizduoja, kartu yra ir dailininko pavardė. Ir vadinama ta vieta Skulptūrų parku.

Prakalbinau vadovę, sakydamas, jog kai čia buvo kapinės, tai buvo paminklas 1923 m. sukilime žuvusiems pagerbti. Ji atsakė, jog paminkla tebėra, ranka mostelėjo kryptį, kur yra paminklas. To pakako, daug turistų patraukėm prie paminklo, vadovę palikdami. Labai gerai paminklas užlaikomas, visi įrašai nepažeisti, Vyčio kryžius kaip buvęs tebėra. Vėliau Vilniuje pokalbininkai aiškino, jog tik didelėmis lietuvių pastangomis tas paminklas išliko, kaip kad ir daugelį

lietuviams mielų istorinių vietų pavyksta apsaugoti.

Važiuojant į Girulius matėm naują Klaipėdos geležinkelio stotį ir greta apšepusį seną stoties namą. Jis būsiąs atnaujintas, paverstas muziejum. Tačiau atnaujinimo darbai vykdomi pagal valstybinį planą, pamažu, Vilniuj rodė namą, kur jau bene ketvirtį metai remontuojamas, pakopom, lipynėms apkaltas.

Gimnazija, Raud. kryžiaus ligoninė ir Klaipėdos kareivinės per karą nesusgriautos. Už kareivinių toje pat gatvėje buvę likę tik du gyvenamieji namai. Giruliuose žmonių daug, bet šaltas vėjas, jūra pasišiaušusi. Žmonės šiltai apsirengę, tik vienas kitas basakojis ar trumpkelnis.

"Palonga, svieto pabonga"

Taip žemaičiai apie Palangą sakydavo, nes ties ja "svietas" arba žmonija baigiasi, prasideda marios, kurių galo nematyti. Po nakvynės Klaipėdoje Palangon važiuojame senuoju vokiečių laikais medžiais apsodintu plentu. Šalia tiesiamas naujas platus kelias, bet tik smėlio paviršius išlygintas, privežta drenažo vamzdžių ir kitokios statybinės medžiagos.

Palangoj sustojom netoli Ronžės tilto, čia ir naujas Pajūrio restoranas. Gavome vadovą, sakėsi esąs žemaitis nuo Salantų, galėtų į mus žemaitiškai prabilti, bet abejojęs, ar visi žemaitišką "liežuvi" perprastume. Pasakojo Palangos vardo kilmę pagal padavimus ir pagal kalbininkų aiškinimus. Žingsniavome jūros tilto link. Pakeliui aiškina, kuo kuri vila garsi, prie vienos prikaltas dail. žmuidzinavičiaus metalinis profilis, tame name dailininkas vasarodavęs. Sustojom prie "Amerika pirty" paminklinio stulpo, manoma, jog toje vietoje buvusi daržinė, kurioje tas pirmasis vaidinimas buvęs, tačiau praeities tyrinėtojai nesą paskutinio žodžio tarę, kurioj vietoj ta daržinė buvusi.

Į pajūrį, per smėlį platus lentų takas. Priešpietis, saulė, bet šaltas vėjas, nėra besimaudančių. Dalis kopų vielų tvora užtvėrtos. Vadovas aiškino, jog 1967 m. buvusi baisiai smarki audra, kopų smėlis net į centrinę Vytauto gatvę nuneštas, kopos išardytos. Dabar užtvėrtasis plotas vėjui pučiant smėliu papildomas, po kurio laiko tvora perkeliama kitur ir taip kopos atgauna senąją išvaizdą.

Apžiūrėjom Jūratės ir Kastyčio, Eglės žalčių karalienės ir kitas skulptūras. Buv. Tiškevičiaus rūmuose labai įdomus gintaro muziejus, jį apžiūrėti, eksponatus pastudijuoti tai ne valandos ar kitos pramoga. Užlipome ir į Birutę, taip žemaičiai vadina Birutės kalną. Koplyčia kaip buvusi, tik apgriuvusios plytos naujom pakeistos. Pavėžino po naująją Palangą, po buvusius žvejų kaimelius. Pristatyta daug aukštų namų, sveikatos įstaigų. Tolumoje net šventoji lyg per miglą matoma. Į senąją Palangą, į vilų rajoną automobiliai neleidžiami, išskyrus tarnybinius, kaip ir mūsų autobusą. Privatiems automobiliais pastatyti yra tokie lokai nuo vilų skirtos nemažos aikštės.

Kur tik valgėme, kaip tai Maskvoje, Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Palangoje ir Raseiniuose, turistai vis buvome atskirti nuo vietinių žmonių. Palangoje Gabijos restorane prie gausiai valgiais apkrautų stalų stiprinomės, o netoli prie vietiniams skirtų valgyklų ar kavinių stovinėjo eilės žmonių, laukdami, kad atsiras ir jiems laisva vieta. Vilniuje, Klaipėdoje ir Kaune mačiau ir kitokių eilių — tai prie alaus barų. Dabar alus parduodamas tik nuo 2 val. p. p., bet jau kai kur apie 12 val. ištroškusieji prie durų laukia. Sako, jog parduoda tik po du stiklus alaus, bet išgert laikas neribotas. Tai kas ilgiau aludėj pasėdi, tas kitam laukimo laiką prailgina. Viešbučiuose, kur parduodama už užsienio valiutą, galima pirkti kiek tik norima importuotų gėrimų, cigarečių ir kitokių užsieninių skanėstų. Bet vietiniai be svečio užsieniečio neleidžiami. O tų užsieniečių Lietuvos viešbutyje iš viso pasaulio: iš Afrikos juodieji, Indijos tamsieji, kitų Azijos tautų gelsvieji, na, ir iš artimų kaimynų skandinavai, iš Vokietijos, net iš Anglijos. O ką bekalbėti apie tuos iš "plačiosios" tėvynės. Tikras internacionalas, plačiai Vilnius turistiniu miestu išreklamuotas.

Kiti įdomesni patyrimai

Dar didelė naujovė šįmet, tai leidimai iš Vilniaus vykti į kaimus ar miestelius pas gimines. Reikėjo užpildyti lapelį, įrašant savo ir savo giminių pavardę, jų adresą, pavardę šoferio, jo vairuotojo leidimo numerį ir automobilio registracijos numerį. Nurodytą datą, kada nori važiuoti ir ar nakvinti. Į trečią dieną būdavo atsakymas, ir leidimus išdalydavo mūsų grupei čikagiškiai kelionių organizatoriai Algis Grigas ir Rūta Pauperienė (G. T. Interna-

(Nukelta į 10 psl.)

Iš Vilniaus į Klaipėdą ir atgal...

(Atleita iš 9 psl.)

tional Travel Consultants). Didelėje keliauninkų grupėje visada būna įvairaus būdo žmonių, pasitaiko įvairių neaiškumų, kiek pastebėjau A. Grigas ir R. Paupe-rienė labai nuoširdžiai ekskursantais rūpinosi, ir aerodromuose ir muitinėse, jei tik kuriam keliauninkui atsirado nepatogumų ar sunkumų, jiedu paslaugiai pagelbėdavo. Klausiau Grigo, kaip buvo su leidimais provincijon išvažiuoti, ar visi prašiusieji gavo? Sakė, jog kas tik laiku prašymėlių padavė, tie visi leidimus gavo, net buvo leista į Mažeikius nuvažiuot. Leidime kelias nenubrėžtas, kuriuo važiuot ir grįžti. Tad, kodėl iš senojo žemaičių plento nepasukt per Laukuvą, Rietavą link Salantų ir Mosėdžio, o iš ten per Skudą, Ylakius, židikus, naujuoju plentu į Mažeikius?

Štai vienas linksmesnės natūros nuotykėlis. Vakaro viešbutyje užėjau į restoraną, kuriame ir rublius priima, o ne vien užsienio valiutą. Užsisakiau alaus, kitokio neturi, kaip vietinio tamsaus. Netoli dvi moterys. Viena ir prakalbino, klausdama, gal iš Amerikos esu? Gavusi atsakymą, tuoj toliau kalbina: parduok dolerių, mokėsiu po 3 rublius. Nugy, sakau, kaip tamsta drįsti nepažįstamą ir pati man nepažįstama į tokia nelegalią prekybą traukt? Alus ne mano sko-

nio, pakilau iš vietos ir vėliau baro tarnautojo paklausiau, kas ta moteris, kad taip drąsiai siūlosi dolerių pirkti? Tasai sako: "Tai tokia gegutė, galėjai į kambarį pasikviesti, būtų tau pakukavusi". Na, ar negražu, kad vietoj nelietuviško prostitutės, pavartotas lietuviškasis skambus gegutės žodis. Kai kitą dieną vilniečiams papasakojau tą nuotykėlį, tai jie papildė, jog vienu metu apie turistų viešbutį buvę tiek daug tų gegučių privisusių, kad milicija turėjo gerokai pasidaruoti — vieną vokietuką ekskursantą iš jų "malonės" išvaduoti.

Giminės ir šiaip sutikti lietuviai labai domisi išeivių gyvenimu ir bendrai apie Ameriką. Didelis džiaugsmas giminėms, kai susilaukia svečių iš užsienio. Vieni su ašaromis pasakoja kokius baisumus Sibire pergyveno, kiti nori sužinoti, ar tikrai Amerikoje tiek daug bedarbių, kaip jų laikraščiuose ar kitokiose žiniose skelbiama?

Bedarbių tema besikalbant pridėjau, jog Klaipėdoje miesto aikštėje prie Lenino paminklo mačiau du vyrus motorinėm mašinėlėm žolę pjaučiant. Panašus vaizdas ir Palangoje ties gintaro muziejum. Du vyrai motorines mašinėles stumdo. Nupjauta žolė sugula lyg į pradalgę. Moteris su senovišku mediniu grėbliu sutraukia žolę į krūvu-

tes. Trečias vyras glėbiu žolę iš tų krūvučių neša prie įvažiavimo kelio. Amerikoje su žolės pjaučiančia mašinėlė, kuri nupjautą žolę surenka, tokį darbą atliktų vienas vyras, kai ten trys vyrai ir moteris dirbo. Tokioje sistemoje bedarbių negali būti.

Pasitaikė pabendrauti ir su raštijos žmonėmis. Senios kartos dėmesys, kaip Amerikoje gyvena jų pažįdami literatai bei kitokie kultūrininkai. O jaunesnieji teiravosi apie patį naujausią Amerikos imigrantą Saulių Kondrotą. Sakėsi skaite tarybinę spaudos iš Draugo dienraščio perspausdintą reportažą, ir tas nuteikęs, kad čikagiškiai čia buvusį iškilaus vardo rašytoją ne per mieliausiai pasitikę.

Kelionės išpūdžių daug, visų nesurašysiu. Dolerinė krautuvė, kurioje prekės ne tik už dolerius, bet ir už įvairiausią laisvojo pasaulio valiutą parduodamos, kainos labai aukštos rubliais. Pavertus doleriais, kai už dolerį teduoda 67.4 kapeikas, pvz. televizorius, kokį Amerikoje nupirksi už 250 dolerių, ten sumokėsi apie 700 dolerių. Tokių užsieninių prekių, užsienio pinigais parduodamų, jau yra ir Kaune ir Klaipėdoje krautuvės, ne tik Vilniuje.

Verta paminėti, jog įvažiuojant ir išvažiuojant Maskvos muitinėje daug kas nuo laimės priklauso. Tūkstančiai svetimtaučių per tą muitinę pereina kas dieną, visų neišskatys, nepatikrins ką įveža, ką išsiveža. Vienų smulkiai lagaminus iškrato, kitų tik pasiteirauja, ar ko nelegalaus neturi, ypač teiraujasi ir žiūri, ar neįveži knygų ir kitokios spaudos. Į smulkia kontrolę, kaip pastebėjau, daugiausiai pateko, kurie daug užsienio valiutos vežasi ir dar keletą lagaminų turi.

Grįžtant mūsų grupėje keletas poniūčių taip buvo gintarais ir kitokiais papuošalais pasidabinusios, atrodė lyg papuoštos kalėdinės eglutės. Žinoma, tai atkreipė muitininkų dėmesį: puošni išcrė, parodyk, kas ir tavo čemodanuose. O tada prasideda nervavimas, sutrukdyimai, muito mokėjimas ir kitokie nemalonumai. Vienas jaunas muitininkas esąs Lietuvos žydas, kas per jo kontrolę ėjo, galėjo ir lietuviškai pasikalbėti.

Parvažiavus į namus ne vienas kaimynas klausė, kaip ten lietuviai okupacijoje jaučiasi? Atsakydamas į tokį klausimą paminėjau, jog dabar Lietuvoje yra labai populiarius Juozo Požėros romanas — "Žuvis nepažįsta savo vaikų". Jame, kad ir netiesioginis yra atsakymas, kaip lietuviai jaučiasi okupacijoje.

Spaudoje pasidairius

"ŠAUNI" VATIKANO PAŠTO DOVANA

Juozo Gailiaus laišškai skaitytojus tikrai pradžiugina. Ar jisai rašo apie lietuviško vardo Matulaitis sudarkymą (kas ir ne lingvistui ausį rėžia), ar apie Rūpintojėlius Vatikano pašto ženkluose, 600 metų krikščionybės Lietuvoje minėjimo proga.

Apie Rūpintojėlį aš jau ir anksčiau pagalvodavau. Baudžiauninkais paversta, kada tai išdidi ir drąsi lietuvių tauta, atvaizdavo Dievulį sau tokį, kokiais jie patys buvo likę: pavargę, sulinkę, paklusnūs ir nuolankūs.

Juk Lietuvoje, maždaug iki Nepriklausomybės atgavimo egzistavo dvi religijos: viena baudžiauninkams reikalaujanti paklusnumo ir nusizeminimo, kita bajorams t. y. lenkams, kaip laisviems, tiesiems, drąsiems ir valdantiems.

Man vis prisimena sena serbiška giesmė, kur sakoma: Mėlyname Serbijos danguje, aukštame soste sėdi didingas Serbijos Dievas, o dideli angelų chorai iš dešinės ir kairės gieda jam serbiškas giesmes. Serbų Dievas — ne Rūpintojėlis, o galingas karalius. Serbai ne vergai, o "Staatbildendes Volk" — valstybę kurianti ir išlaikanti tauta.

Ne kitaip yra ir su len-

Prieš keletą metų romanas buvo spausdintas "Perгалės" žurnale, vėliau išspausdintas knyga, o šįmet Vilniuje Vagos leidykla išleido antrąją laidą. Tema — Sibiran ištremtųjų, išvežtųjų, ar savanoriškai ten uždariauti nuvykusių gyvenimas. Vienoje romano dalyje yra aprašyta, kaip lietuviai tremtiniai Sibire stengdavosi vaikus išmokyti lietuvių kalbos, prieš jiems į valdžios vaikų darželį stojant.

Vienas mokytojas vaikus net Lietuvos himną — Lietuvą tėvynę mūsų — išmokęs ir su vaikais prieš pamoką giedodavęs. Kartą motina užtikusi vaikus Lietuvos himną giedant, persigandusi ir mokytojui tarusi, jog tai draudžiama. Mokytojas atsakęs: "Nieko ta valdžia man nepadarys... O ką man dar galima padaryt? Tėvynę iš manęs atėmė, toliau niekur nebenuveš"...

Dabar Sibiran nebeveža, žmonės laisviau tarp savęs ir su svečiais pasikalba, bet tas ryžtas vaikų lietuviškai išauklėti yra stiprus.

Kajetonas

kais. Juk pagal juos ir Marija danguje nešioja Lenkijos karūną. Gal mums džiaugtis dėl to? Juk mes po ta karūna, lenkų manymu, kaip Lenkijos provincija irgi esame integruoti.

Atsiranda asmenų, kurie tiesiog puoselėja tautinį masochizmą. Dar ne taip seniai pasirodė televizijoje (ir šveicarijoje) filmas padarytas, rodo Amerikos lietuviškai būtų maždaug "Akimirkos", ir vaizduoja autoriaus po daugelio metų apsilankymą Lietuvoje. Vaizdai: močiutė basomis kojomis, skarele apsigobusi, prieš "bakūžę samantą", ant dviejų plytų pasistačiusi aprūkusį katilėlį "verda" valgį. Kitas vaizdas: aplūžęs šulinys, svirtis. Autorius iš angliškos pereina į lietuvišką kalbą: "atsigerti vandenialio" ir t.t. Čia viskas tvarkoje, viskas teisybė, bet kam tą "biednybę" rodyti sveti- miems? Ar tuo norima ir ar galima imponuoti? Toliau. Atostogos baigiasi. Kelionė atgal. Tikėjau, dabar bus parodyti Vilniaus rūmai (būtų ką rodyti). Kur tau. Jis jau Vienoje ir rodo Vienos grožybes!

Eilinis lietuvis pamatęs tuos jubiliejinius pašto ženklus, spontaniškai stato sau klausimą: kodėl čia nėra Aušros Vartų paveikslas, kur Vilniaus katedra? Vilnius mat, kaip Lietuvos sostinė, Vatikane tebėra "tabu". Dabar jau nebenuostabu, kad pirmas projektas Lietuvos 600 metų krikščionybės jubiliejų švęsti buvo numatytas ne Vilniuje, o Kaune.

Dr. A. Kušlys, šveicarija
(Europos Lietuvis Nr. 29)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

679 N. Michigan Ave.

2nd Floor (Entrance from Huron St.)

Chicago, Illinois 60611

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489

Muz. Vincui Mamaičiui 80 metų

Tikiu, nemažai lietuvių ar tai pasilikusių tėvynėje, ar išsiblaškiusių po platų pasaulį bus girdėję apie Vincą Mamaitį — muziką, vargonininką, chorvedį ir taurų lietuvi.

Šių metų liepos mėn. 21 d. jam sukako 80 metų.

Jo, kaip čia į Sunny Hills 1979 m. atvykusį, o kaip jis pats sako "poilsui", ši šventė, kiek įmanoma iškilmingiau, šios mažos lietuvių kolonijos buvo paminėta.

Minėjimas — pagerbimas prasidėjo jo gimtadienyje 5 val. p. p. Community Center salėje, Sunny Hills.

Man teko garbė ir nelengva pareiga šį minėjimą pravesti

Atidarius minėjimą, kun. Leonardas Musteikis sukalbėjo gražią, progai pritaikintą, invocaciją.

Sekė meninė dalis, kurią su dainomis ir pačių sukurtais kuplėtais, gražiai atliko Bronė Motuzienė ir Jūlytė Čepukienė, akordeonu palydint Boleslovui Čepukui. Už jų įdėtą darbą ir sugebėjimus žiūrovai atsidėjo gausiais plovimais. Gaila, kad dėl Genutės Beleckienės šeimoje įvykusios mirties, jos ir Onos Adomaitienės, planuota programa nebegalėjo įvykti.

Kolonijos, gražaus žodžio valdytoja, prisiekusi choristė Elena Lukienė-Giedrytė, gražiu, humoru persunktu žodžiu, apibūdino Vinco ir jo žmonos Olgos Delkiutės ruošą gyvenimo kelią.

Šv. Teresos parapijos klebonas F. Szczykutowicz, mielu žodžiu, dėkojo Vincui ir visiems lietuviams už gražų parapijos ir visos mišrios bendruomenės rėmimą. Apgailėstavo, kad nepilnai dar pramoko lietuviškai. Sakė pasistengs, nors lietuvių kalba esanti graži ir turtinga.

Nuo savęs noriu pridėti, kad šis lenkų kilmės kunigas, yra tikrai draugiškas lietuviams, pilnai supranta mūsų tautos padėtį ir nesivaržo apie tai kiekviena proga priminti, kaip mums taip ir kitataučiams.

Kuklią, choristų suteiktą

Muz. Vincas Mamaitis atšventęs 80-tąjį gimtadienį.
P. Ažuolo nuotr.

dovanėlę įteikė Valytė Zubavičienė.

Kiek sugebėjau, apibūdinau sukaktuvininką, su kuriuo teko susidurti Kaune, Žemės ūkio ministerijos šaulių chore 1937 m.

Vincas Mamaitis gimė 1907 m. liepos mėn. 21 d. Žem. Panemunės kaime, šakių apskr., gausioje 12-os vaikų ūkininkų šeimoje. Tėvų būta muzikalių: tėvas grodavo armoniką, o mamytė giedojo šv. Vincento žem. Panemunėje, parapijos chore. Vaikams paaugėjus susidarė visas Mamaičių choras, kuris šv. Vincento atleidų metu giedodavo per mišias. Šiandien iš tos skaitlingos šeimos beliko tik trys broliai ir viena sesuo, ir tik vienas Vincas randasi čia Amerikoje.

Jo veiklus ir ilgas kaip muziko ir lietuvių kelias prasideda pradžios mokykloje Ž. Panemunėje. Vėliau mokėsi "Aušros" gimnazijoje, kur iš tuolaikinio muzikos mokytojo prof. J. Naujelio gavo pirmas muzikos žinias. Toliau muzikos žinias gilino ir fortepijonu groti mokėsi pas muz. A. Nacevičių.

1928-34 m. tarnaudamas

Lietuvos kariuomenėje vadovavo Karo Policijos mokyklos vyrų chorui. Šį chorą daugelis esame girdėję per radiofono kariuomenės pusvalandžius. Tuo pat metu Kauno Muzikos konservatorijoje įsigijo muzikos mokytojo teises.

Nuo čia ir prasideda jo kaip muziko-chorvedžio veikla:

1937-40 m. Žemės ūkio ministerijos šaulių vyrų ir moterų chorų organizatorius, vadovas ir dirigentas.

1939-40 m. drauge su muz. Kudokiu veda, daugumai girdėtą "Dainos" draugijos chorą.

1940-41 m. Vilniaus Filharmonijoje, liaudies ansamblio vadovo padėjėjas.

1944-1946 m. tremtyje, Merbecko stovyklos mišraus choro vadovas.

Nuo 1947 iki 1962 m. Anglijoje su su vyrų choru duoda 12 koncertų anglams ir su muz. Untiliu suorganizuoja dainų šventę Nottinghamame. Tuo pat metu vargoninkauja Londono Lie. parapijos bažnyčioje.

1962 m. spalio mėn. atvyko į JAV ir tapo šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos Elizabeth, N. J. vargonininku. Čia pat aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje.

Dešimtį metų pirmininkauja Vargonininkų ir Muzikų Sąjungai. Aštuonerius metus redagavo tos sąjungos leidžiamą žurnalą "Muzikos žinias".

1979 m. gale, kaip pensininkas, persikėlė į Florida, Sunny Hills. Čia irgi rankų ne nuleidžia. Organizuoja "Antroji Jaunystė" chorą, kuris reguliariai gieda šv. Teresės bažnyčioje, ar šiaip tautinių ar kitokių švenčių proga. Nors ir neskaitlingas šis choras dalyvavo Dainų šventėje Chicagoje, kur dėl savo kuklumo, su-

silaukė iš žiūrovų gausių avacijų.

Savo kalboje Vincas padėkojo visiems už atsilankymą, gausias vaišes ir dovanas ir prisiminė jaunystės dienas.

Nuputęs 80 žvakių ir dar kartą nuaidėjęs "Ilgiausių metų" liejosi Vinco parūpintas šampanas, skambėjo dainos, o vėliau išsivystė net šokiai. Nuo šokių Vincas taip pat neatsiliko, sukosi valso bangomis, vis kitai šokėjai jį patveriant.

Daug darbo į šį renginį įdėjo rengėjos V. Dėdinienė, E. Lukienė ir kitos.

Jonui Macijauskui pridariusiam gražių nuotraukų ir visiems atvykusiems ir prisidėjusiems, rengėjai nuoširdžiai dėkoja. K. Ž.

ST. PETERSBURG

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖS MINĖJIMAS

1959 metais, Senatui ir Atstovų Rūmams priėmus vienbalses rezoliucijas, prezidentas D. Eisenhower'is tų metų liepos mėn. 17 d. paskelbė liepos mėn. trečiąją savaitę esant "Pavergtųjų Tautų Savaitę". Greitai buvo įsteigta Pavergtųjų Tautų Draugija, kuri dabar jau turi 31 narį. Jų visų šalys yra pavergtos Sovietų Sąjungos arba kitų komunistinių diktatorių.

Victoria Jacobson, kaip Pavergtųjų Tautų Draugijos Floridos Skyriaus pirmininkė, liepos mėn. 18 d. suruošė pavergtųjų savaitės įspūdingą minėjimą Treasure Island Bendruomenės Centre. Susirinko apie 300 įvairių tautybių asmenų, kurių arti pusės buvo lietuviai.

Pagrindinis kalbėtojas buvo Thomas E. Gouttiere, Nebraskos universiteto tarptautinių studijų direktorius, gyvenęs 10 metų Afganistane prieš Sovietų agresiją. T. E. Gouttiere pranašavo Sovietų Sąjungos pralaimėjimą toje nelygioje kovoje dar prieš 1990-sius metus!

Kongreso nariai Wm. Young ir M. Bilirakis, turėdami patys išvykti į Philadelphia, atsiuntė savo sekretorius. Treasure Island

burmistras Stubbs, didelis lietuvių draugas, perskaitė nuoširdžią, dienai skirtą proklamaciją. VLIKo pirm. dr. K. Bobelis ir kiti pavergtųjų tautų veikėjai pasakė prakalbas. Minėjimui gražiai vadovavo ABC televizijos stoties pranešėjas Al Ruechel.

Savo tautai atsidavusi Amerikos lietuvė Victoria Jacobson yra mums didžiai nusipelnusi asmenybė.

PRELATO JONO BALKŪNO JUBILIEJUS

Iniciatorių grupė sušaukė lietuvių organizacijų posėdį prel. Jono Balkūno 85-tojo gimtadienio jubiliejui ruošti. Dalyvavo 13-kos organizacijų atstovai. Posėdyje buvo išrinktas rengimo komitetas: Adolfas Armalis — pirmininkas, Alfus Šukys — vicepirmininkas, Kazimieras Vilnis — vicepirmininkas, Povilas Jančauskas — sekretorius, Genė Puniškienė — išdininkė. Į Garbės komitetą sutiko įeiti: dr. Kazys Bobelis, kun. Viktoras Dabušis, kun. Jonas Gasiūnas, kun. dr. Eugenijus Gerulis ir kun. Vytautas Zakaras.

Iškilmės vyks 1987 m. spalio mėn. 21 d. sekančia tvarka: 11 val. pamaldos šv. Vardo bažnyčioje, Gulfporte. 1 val. iškilmingas pobūvis Kapok Tree restorane, Madeira Beach.

Pobūvio programoje akademine ir menine dalis ir pietūs.

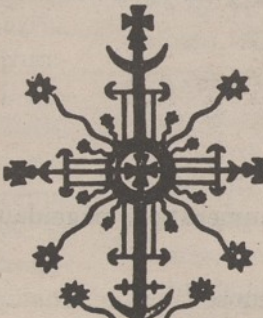
Kviečiami visi dalyvauti šio žymaus Amerikos Lietuvių veikėjo pagerbime. Organizacijos prašomos tą dieną kitų renginių neruošti. Bilietai į jubiliejinį pobūvį pradėti platinti rugpiūčio mėn. 8 d.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

• Marius Blynas. LIETUVOS SENOVES PALIKIMAS. Istorinių, kultūrinių, politinių straipsnių rinkinys. III tomas. Išleido Kęstučio Jeronimo Butkaus fondas 1987 m. 124 psl. kainą 5 dol. Gaunama pas knygų platintojus ir autorių: M. Blynas, 4385 W. 145th St., Cleveland, Oh. 44135.

B. Motuzienė, B. Čepukas ir J. Čepukienė atlikę meninę programą muz. V. Mamaičio pagerbime. J. Macijausko nuotr.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

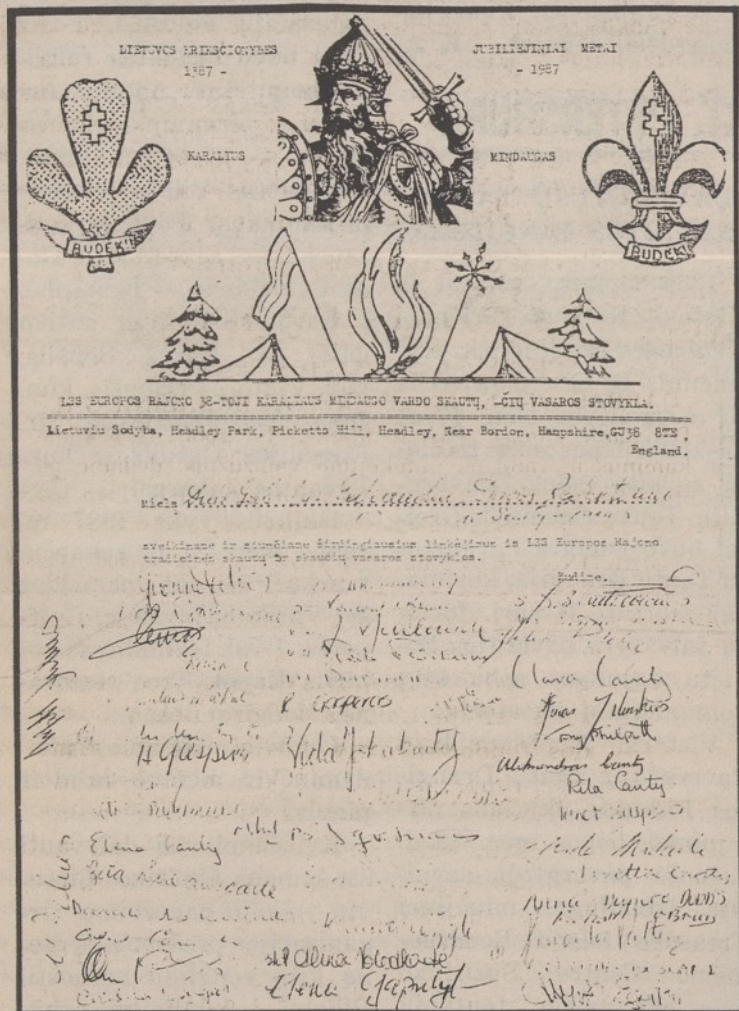
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Newarke, N. J. suruoštame Lietuvos Krikšto jubiliejiniame bankete: vysk. P. Baltakis, Loreta Stukienė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, J. Simutienė ir prof. dr. Jokūbas Stukas, banketo vedėjas.

S. B. Vaitkevičius iš Anglijos atsiuntė Dirvai ši skautų ir skaučių pasirašytą sveikinimą, stovyklavusių Lietuvių sodyboje.

Naujieji DIRVOS prenumeratoriai gauna dovanai viena mūsų leidinių pasirinktinai

DIRVOS prenumerata metams 17 dol. Visiems naujiems prenumeratoriams išsiųsime veltui pasirinktinai vieną Vilties leidinių: Vytauto Alanto romaną "Aušra Paliūnuose" ar Jono Švobos "Seiminė ir prezidentinė Lietuva".

— A T K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 17 dol. už Dirvos prenumeratą ir pageidauju gauti veltui:

- ☐ V. Alanto "Aušra Paliūnuose"
☐ J. Švobos "Seiminė ir prezidentinė Lietuva"

Prašau siuntinėti DIRVĄ žemiau nurodytu adresu:

Pavardė ir vardas

Adresas

Lietuvių Sodyba Anglijoje, esanti 47 mylios nuo Londono, 23 ha ploto, tinka vasaroti, suvažiuojamoms ir skautų stovykloms. Tame žemės plote yra ežeriukas ir teka upelis. Šiais metais įvyko LSS Europos rajono skautų ir skaučių stovykla.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių
ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00.

Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

Apie laiškus

Vladas Vijeikis

Senais gerais laikais bernuželis, Lietuvoje palikęs mergele ir išsidanginęs į tolimą Ameriką, rašydavo: 'Imu plunksnelę į savo baltą rankelę ir rašau tau didžiai tavęs pasiilgęs'. Ir mergelė, po ilgo laiko, kol garlaivis didžiulius vandenį praplaukdavo, gaudavo laiškelių. Ap-laisčiusi jį džiaugsmo ašarėlėmis sakydavo: 'O vis dėlto tas biesas neužmiršo! Kada gi jis man šipkortę atsiųs?' O šipkortė - tai tas stebuklingas popierio gabalas, kuris mergele per tuos didelius vandenį pernešdavo.

Kai kurie biesai negalvojo nei apie laiškelių, nei apie šipkortes. Kur nors Chicagos saliūne, armoniką tampydami, užtraukdavo: 'Man nereikia plunksnos, nei atramento. Mano mergužėlė žodelius supranta'. O kaip gi ji, nabagutė, tuos žodelius supras, jeigu skiria dideli vandenys - ir labai sūrus! Ir ašarėlės buvo sūrios.

Bet ne visi buvo tokie. Daugumas rašė gromatėles ir dar doleriuką insprausdavo. Ir adresatai gaudavo. Cia tai jau stebuklas. Šiais laikais tokių stebuklų nete-

ko girdėti. Mat stebuklai tik senais, gerais laikais atsitikdavo. Dabar jau kitaip. Atidavei paštui laišką - ir eik į bažnyčią žvakę uždegti, kad laiškas adresatą pasiektų. Tiesa, kai kurie laišškai po dvidešimties metų pasiekia. bet kas iš to, jeigu tave į ves tuves kviečia, o jaunieji šiuo laiku jau anūkų susilaukė.

Patikimiausias laiškanėšys: karvelis. Jis tiesiai skrenda kur jam įsakyta. Nei jis kur į karčiamą suks, nei pasidomės, kas laiške idėta. Todėl jis, kaip simbolis, senovėje vaizduojamas savo snapelyje laišką benešąs. Dabar Amerikoje pašto simboliu erelį vaizduoja. O juk visi žino, kad erelis plėšrus paukštis. Pikti liežuviai sako, kad daug paštininkų net skaityti nemoka. Tie patys niekadėjai tvirtina, kad iš universiteto išėję labai sunkiai alfabeto labirintuose grabiniojasi.

Tai ką gi daryti? Yra išeitis. Siųsdamas laišką prilipink vieno cento pašto ženklą. Tuoj pat gausi atgal. Visokios antspaudos ir prieraišai šaukte šauks, kad tu, nevalyvas pilietis, gal ir netyčia

bet visdėlto norėjai apgauti. Tada prilipini likusius 21 centą ir beveik gali būti tikras, kad tavo laiškas nukeliaus į paskirties vietą. Visi bus tri gubai atidūs, ar kartais vėl kokių sukybių nesugalvojai. Taip ilgiau, bet tikriau.

Teko girdėti, kad kai kurie paštininkai savo nuožiūra, pastebėję menkos vertės reklaminį leidinį, išmeta į tuščią sklypą ar į kitą negyvenamą vietą. Beveik pritarčiau. Kam tas šiukšles nešioti? Bet, jeigu ten yra kuponas, kuris sutaupo 9 centus, kodėl aš turiu prarasti tą turtą? Tad kas daryti? Rašyti laišką kongresmanui ar senatoriui (taip pataria įvairaus plauko politikieriai) - bet kas iš to? Laiškas pražus. Eiti su plakatais prie Baltųjų Rūmų? Ten gyvenantis ir taip jau turi bėdų. Imsi dabar jam galvą kvaršinti su kažkokiais laiškais. Va, siuntinius gali ramiai siųsti per privačias bendroves. Cia tai greitis, patikimumas ir atsakomybė! Taip daug metų bendraudama su sovietais, Amerika neišmoko, kad valdžios dirguojamos įstaigos neveikia.

Tad kas daryti? Dar karmonių juos iš miestų išvairklausiu. Reikia grįžti prie karvelių. Tie ištikimi paukšteliai sukinėjasi tarp mūsų. Bet ar ilgai? Konkurenciją pajutę tie imasi visokių prie-

monių juos iš miestų išvairkyti. O jie kantriai laukia savo valandos, kada visi suteliai sukinėjasi tarp mūsų. laiško nešėjas tėra karvelis.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius. dedame po stogu kablelius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

TA MŪSŲ LAIKINOJI... KAUNAS

J. Digrys

Susitikus keliems nepriklausomoje Lietuvoje gimusiems, augusiems ir subrendusiems užsienio lietuviams, anksčiau ar vėliau kalba nukryps Lietuvon. Noromis ar nenoromis vienas vardas, viena vieta bus minima ir kartojama daugiau už kitas. Ta vieta, tas vardas — KAUNAS.

Tas pasauliniu mastu, mažas miestas, suspaustas tarp Jiesios, Fredos ir Alekso to kalnų iš vienos pusės, Neries ir Ažuolyno iš kitos, neužmirštant vakaruose Vilijampolės ir rytuose Aukštosios Panemunės, buvo Lietuvos Meka ir Medina per dvidešimt mūsų nepriklausomybės metų. Jis buvo mūsų Jeruzalė, Roma, Londonas, Paryžius. Visi Lietuvos keliai vedė į jį, visa Lietuva buvo į jį atsigręžus.

Kaunas buvo visų mūsų, visos Lietuvos ir viso nepriklausomo gyvenimo veidrodis. Viskas, kas vyko Lietuvoje, atsispindėjo Kauno gyvenime. Lietuvai nustojus būti „šiaurės vakarų provincija“ Rusijos imperijos ribose ir kuriant modernią XX amžiaus valstybę, Kauno transportas progresavo nuo „konkės“ į traukinuką, vėliau į moderniškus dizelinius autobusus. Kauno gatvės nuo bruco perėjo į asfaltą, nuo dulkių į akmeninį grindinį, nuo atvirų šaligatvio griovių į paslėptą drenažą, nuo medinių šaligatvių į betonuosius, nuo šulinių į vandentiekį.

Kaunas pasipelnė iš nelemto lenkų žygio užimant Vilnių. Jis tapo, kad ir laikinąja, bet Lietuvos sostinė. Nuo dviaukščio tvirtovės miesto jis išaugo į palyginti modernų metropolį.

Trūko gal jam Vilniaus klasiško ir barokiško didingumo, ar Klaipėdos vakarietiško tvarkingumo ir pastatų stiliaus vieningumo, bet jis buvo mūsų nuo pradžios iki galo! Jis buvo mūsų su Karo Muziejumi, jis buvo mūsų su Pieno Centru, jis buvo mūsų su Centriniu paštu. Ir žaliakalni „funikulierius“, ir Krepšinio halė, ir

visi rūmai — Darbo, Taupomųjų kasų, Prekybos pramonės, Trijų milžinų. Šiais pastatais didžiuojamasi dar ir dabar — jų stilius, statybininkų sumanumas ir amatininkų apdaila ir dabar statomi pavyzdžiais, kuriais reikėtų sekti, bet kurių vis dar nesiseka pasiekti.

Kaune vyko visi svarbiausieji mūsų nepriklausomo gyvenimo įvykiai: su dideliu liūdesiu beveik visas Kaunas susirinko 1933 metais į aerodromą sutikti parvežamų Dariaus ir Girėno, Kaune jie buvo ir palaidoti, o jų lėktuvas „Lituanica“ užėmė garbingą vietą Karo Muziejuje. Kaune vyko svarbiausios nepriklausomybės dvidešimtmečio iškilmės, Kaunan suvažiavo viso pasaulio lietuviai sportininkai. Pirmajai lietuvių olimpiadai, Kaune 1939 metais laimėjome Europos krepšinio pirmenybes.

Jei Kaunas buvo laikinoji Lietuvos širdis, tai Laisvės alėja buvo Kauno pagrindinė arterija. Čia visos svarbiausios krautuvės, Igulos bažnyčia, Raudonojo Kryžiaus ligoninė, Centrinis paštas, Taupomošios kasos, Savivaldybės įstaigos, Valstybės teatras, „Aušros“ berniukų gimnazija, čia kinai — Kapitolis, Forumas, Triumfas, Glorija, Metropolitenas, Romuva, kuri vokiečių okupacijos laikais buvo: N u r f u e r Deutsche. O kas negirdėjo apie geriausius Kauno restoranus Metropolį ir Versalį? Laisvės alėjos ir Mickievičiaus gatvės kampe buvo Ekonominės karių bendrovės krautuvė, Daukanto gatvės kampą užėmė Pieno Centro rūmai (tik už kampo, paėjus į Kęstučio gatvės pusę buvo valgykla „Valgis“, kurioje gaudavai skanių šaltibarščių ir blynelių). Šalia Pieno Centro, link Igulos bažnyčios buvo Tautininkų sąjungos rūmai „Pažanga“. Apatiniame rūmų aukšte esančioje vyriškų rūbų krautuvėje galėjai pirkti kostiumus, o per išpardavimus gauti pi-

gios galanterijos. Beveik priešais miesto sodą, kitoje Laisvės alėjos pusėje, Spaudos fondo knygyne galėjai įsigyti visas paskutines lietuviškas knygas. Konrado kavinėje susitikdavo literatai ir teatralai, o paskui juos ir kita „laikinosios“ inteligentija sužinoti paskutiniąsias kultūrinės ir socialines naujienas.

Į vakarus, kaip ir tęsinys Laisvės alėjos,ėjo Prezidentūros gatvė. Joje, kaip ir vardas sako, stovėjo prezidento rūmai. Per trumpą Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį juose buvo trys prezidentai: Antanas Smetona — pirmasis ir paskutinis, Aleksandras Stulginskis ir Kazys Grinius, nenoromis turėjęs palikti rūmus po 1926 metų gruodžio 17 perversmo.

Kaune, Valstybės teatre, įvyko ir nepriklausomos Lietuvos valstybės laidotuvės. Kaip teatrui ir pridera, vaidinimas buvo gerai surežisuotas, aktoriai žinojo savo roles, o jei kuris ir užmiršo, „sufleiriai“ priminė.

Nors tikroji Lietuvos sostinė Vilnius buvo atgautas dar Lietuvai esant nepriklausomai, bet valstybės aparatas iki sovietinės okupacijos dar buvo Kaune. Tik po Antrojo karo pabaigos susovietintos Lietuvos valstybinis aparatas persikėlė į Vilnių. Ir Kaunas vėl pavirto provinciniu miestu. Koks jis yra dabar?

Kaune dabar gyvena per 400,000 gyventojų, daugiau kaip 80 proc. lietuviai. Nors Vilnius ir yra sostinė, administracinis ir kultūrinis Lietuvos centras, bet Kaune yra daug svarbios pramonės, politechnikumas, paruošias didelę dalį Lietuvos technologinių specialistų, kitos mokyklos. Vilniuje yra daugiau gyventojų, bet lietuviai tesudaro tik pusę jų. Tad Kaunas yra didžiausias lietuvių gyvenamas miestas.

Administraciniai Kaunas paskirstytas į tris rajonus: Panemunės, apimančią Aukštąją Panemunę, šančius, Petrašiūnus ir Aukštuosius Petrašiūnus.

(Bus daugiau)

PADĖKA

A. A.
VIKTORAS GALINIS

Mūsų mylimas tėvas ir senelis mirė 1987 m. birželio 9 d. Clevelande ir palaidotas Visų Sielų kapinėse birželio 11 d.

Nuoširdžiai dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems pagerbusiems velionį savo gausiu dalyvavimu laidotuvių koplyčioje.

Dėkojame Dievo Motinos parapijos Clevelande klebonui kun. Gediminui Kijauskui, S. J. už maldas koplyčioje, už gedulingas pamaldas šventovėje, ir palydėjimą į kapines.

Nuoširdus ačiū Viktorui Mariūnui, pravedusiam atsisveikinimą koplyčioje, taip pat atsisveikinusiam Šaulių kuopos vardu Stepui Butrimui ir pensininkų vardu Joanai Stepienei, ypatingai ačiū p. Norai Čečienei.

Padėka visiems dalyvavusiems gedulingose Šv. Mišiose Dievo Motinos šventovėje, palydėjusiems velionį į Visų Sielų kapines ir dalyvavusiems Lietuvių Namuose atsisveikinimo pietuose.

Dėkojame visiems karsto nešėjams, visiems atsiuntusiems gėlių į laidotuvių koplyčią, užsakusiems šv. Mišias, aukojusiems lietuviškoms organizacijoms, ir pareiškusiems mums užuojautos žodžiu, raštu, bei per laikraščius.

Ačiū Dievo Motinos šventovės vargonininkei Reginai Brazaitienei, atlikusiai muzikinę šv. Mišių dalį šventovėje.

Taip pat dėkojame Vladui Bacevičiui už padarytas fotografijas koplyčioje, šventovėje ir kapinėse.

Pagaliau nuoširdi padėka laidotuvių direktoriams Jakubis ir sūnui už širdingą ir rūpestingą patarnavimą laidotuvių.

Liūdintys:

DUKTE GRAZINA GALINYTE KAMPE,
JOS VYRAS KAMPE, ANUKAI
PETERIS, MARIS, KRISTINA KAMPE
IR LISA ELAM

A. A.

JUZEFAI POCIUVIENEI

Lietuvoje mirus, jos dukrą mūsų mielą ANI-

TA, žentą VYTAUTĄ ir visą GIEDRAIČIŲ

šeimą nuoširdžiai užjaučiame.

Valė Barauskienė

Julija ir Jonas Petroniai

Aldona ir Vincas Juodvalkiai

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Naujas kapas Clevelande... Prie a. a. Martos Tijūnėlienės karsto stovi Kajetonas Tijūnėlis (antras iš dešinės) ir kiti artimieji.

MIRTIES METINĖS

Š. m. rugpiūčio 18 d. 5:30 val. vakare bus laikomos šv. Mišios už a. a. Antano Tamulionio vėlę — metinės, šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

Maloniai kviečiame visus draugus ir pažįstamus dalyvauti.

Šeima

• **PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.**

Vinco Gelgato plaukų kirpyklos kainos: pensininkams ir vaikams \$4.00, vyrams \$8.00 už reguliarių plaukų nukirpimą. 687 East 185 Street.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGPIŪČIO 16 D. 1 val. p. p. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė A. Biliūno sodyboje.

• RUGPIŪČIO 23 - Lietuvių klubo metinė gegužinė.

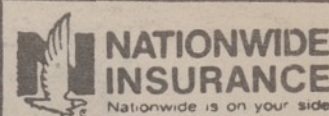
• RUGSĖJO 13 D. Jubiliejinių Metų renginys.

• RUGSĖJO 20 D. BALFo gegužinė Beachland Park prie ežero.

• RUGSĖJO 26 — Lietuvių namų metinis balius ir klubo premijos įteikimas.

• RUGSĖJO 27 D. Ateitinių šeimos šventė.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

CALL TAKERS

Full time position available on 2nd shift for individuals to work in our Road Service department. Qualified applicants will have a pleasant phone voice, speak and understand fluent English, have good handwriting scales and the ability to work with public. For more information call 361-6151. (28-29)

FOR SALE BY OWNER

2 Family House 6x6. 3 Rooms on 3rd — possible rental, East 126th Street off Mt. Overlook Rd. Call 951-5579 after 6:00 P.M.

MACHINE
Set-up Person/Oper
for punch presses in hi-speed, hi volume stamping shop.
Forklift Operator
Material Slitter
Send resume, qualifications to:
HK METALCRAFT MFG CORP
PO Box 775, 35 Industrial Rd.
Lodi, NJ 07644
Equal Opportunity Employer m/f (24-30)

Taupa

— Lithuanian Credit Union
— Lietuvių kredito kooperatyvas

ISIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE —

767 East 185th St.
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:
TAUPYMO SĄSKAITAS
CERTIFIKATUS
IRA SĄSKAITĄ
PENSIJŲ ČEKIŲ
SĄSKAITĄ
(DIRECT DEPOSIT)

SKOLINAME GERES-
NĖMIS ĮSISIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS:
ASMENINIAMS REI-
KALAMS. AUTOMOBIL-
LIŲ PIRKIMUI. NAMŲ
PAGERINIMUI (HOME
EQUITY). NAMŲ
PIRKIMUI (MORGICIJAI).

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Parduodame pinigines perlaidas (money orders), traveler's cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir vandens sąskaitas.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS
VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100,000.

DARBO VALANDOS:

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 10:00 val. r. iki 2:30 val. p. p.
Penktadieniais nuo 10:00 val. r. — 6:00 val. vak.

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 12:00 val. dienos
Dievo Motinos parapijos patalpose
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

• **Dr. Lorin V. Waitkus**, gyv. South Euclid, Ohio Cuyahoga Community College profesorius, gavo pripažinimą iš Society of Manufacturing Engineers kaip šių metų iškiliausias mokslo dėstytojas.

Dr. Waitkus be profesoriavimo CCC dar vadovauja treniravimo programoms įvairiose įmonėse, kaip Ford Motor Co. ir kt.

Dr. Lorin Waitkus ir jo žmona žvilė gyvena South Euclid, Ohio.

Sveikiname su gautu atžymėjimu ir linkime sėkmės.

• **Poetas Balys Auginas** rugpiūčio 14 sulauks 70 metų. Jo eilėraščiai dažnai spausdinami Dirvoj. Poetas ypatingai jautriais posmais kalba apie tėvynės likimą. Gražų palikimą Balys Auginas yra padaręs Clevelando Tėvynės Garsų radijui, kurio programą jis redagavo nuo 1949 metų rudens iki 1955 metų pavasario. Jo radijo vaizdelis "Kalėdų senelio kelionė į Lietuvą", parašytas 1950 metais, buvo užkorduotas ir iki šiol išliko archyve. Juostoje taip pat yra užkorduota paties poeto įkalbėtų eilėraščių. Tėvynės Garsai, pagerbdami kūrybingą inasą radijo programoms, 1979 metais išleido Balio Augino lyrikos knygą "Giesmės žydėjimo metas".

Linkime sukaktuvinkui Baliui Auginui sveikatos ir kūrybiškumo.

• **Kun. Aleksandras Golidovskis** pakeltas į prelatus. Jis yra Clevelando latvių katalikų dvasinis vadovas, jiems aukojas mišias kiekvieną mėnesį Dievo Motinos šventovėje. Įvedybos į prelatus įvyksiančios rug-

Lietuvių klubo vežimas dalyvavęs E. 185 gatvės parade rugpiūčio 2 d. V. Bacevičiaus nuotr.

piūčio 16 Dievo Motinos šventovėje. Iškilnėse dalyvavo Clevelando dioclezijos valdytojas vysk. Anthony Pilla.

• **Alfredas Simontis**, Lakewood, Oh., užprenumeravo Dirvą R. Simoniūkščiui, Toronte, Kanadoje ir dar pridėjo auką laikraščiu paremti 33 dol. Sveikiname naują skaitytoją ir dėkojame už auką.

• **Vydas M. Brizgys**, Chesterland, Ohio, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• **Lietuvių Amerikos pielių klubo** patikėtinių taryba tarė ir šiais metais skirti \$1,000 premiją už lietuvišką veiklą. Klubas, būdamas ne pelno korporacija, pagal nuostatus privalo dalį savo pajamų skirti visuominei bei kultūrinei veiklai. Premijos kandidatų parinkimui patvirtinta šios sudėties komisija: Aldona Miškinienė, Rita Balytė ir Pranas Joga. Suinteresuoti asmenys ar organizacijos prašom teirautis informacijų pas kandidatų komisijos narius. Premija bus įteikta rugsėjo 26 metiniame Lietuvių namų baliuje.

• **Henrikas ir Stefaniya Stasai**, iš Clevelando šią vasarą keliauja po Europą ir dalyvavo Europos studijų savaitėje Londone. Rašo, kad dalyvių skaičius šiais metais buvo nedidelis, tik

KVIEČIAME DALYVAUTI

LIETUVIŲ KLUBO GEGUŽINĖ

Sekmadienį, rugpjūčio 23 d.,

12 val. — 6 val. vak. Kroatų sodyboje,

10022 Mulberry Road, Chardon, Ohio,

apie 5 mylios į rytus nuo 306 kelio. Klubas, čia seniau rengdavęs gegužines, vėl grįžta į Kroatų sodybą, kuri dabar yra atnaujinta ir patogiai įrengta. Atvykdami į gegužinę turėkite su savimi klubo nario bilietą. Veltui alus. Skanūs valgiai. Jaunimui žaidimai ir prizai. Šokiams orkestras.

Kviečiame visus dalyvauti gražiausioje ir didžiausioje Lietuvių Klubo narių, jų šeimų ir visų lietuvių gegužinėje.

...

LIETUVIŲ NAMŲ METINIS BALIUS ir LIETUVIŲ KLUBO PREMIJOS ĮTEIKIMAS ŠEŠTADIENĮ, RUGSĖJO MĖN. 26 D., 7 val. 30 min. vak., Lietuvių namų salėje.

Lietuvių Namų tradicinis balius, kuriame įteikiama Lietuvių Klubo \$1,000 premija, dalyvaujant ir praėjusių metų premijų laureatams.

Skani vakarienė. Vynas ir šampanas. Serbų MELODIJOS orkestras. Iškilios šventės nuotaika. Bilietų kaina bus paskelbta vėliau. Rezervacijos tel. 531-2131.

LIETUVIŲ KLUBO
IR LIETUVIŲ NAMŲ
DIREKTORIŲ TARYBA

Sveikiname mūsų mielus tėvelius

ONUTĘ ir JUOŽĄ JANKUS

vedybinio gyvenimo auksinės sukakties proga, linkime geriausios sveikatos ir dar ilgai, ilgai būti kartu su mumis:

Saliutė
Nijolė
ir
Kristina

KAR. JUOZAPAVIČIAUS ŠAULIŲ KUOPOS

G E G U Ž I N Ė

įvyks rugpiūčio 16 d. 1 val. p. p.

A. BILIŪNO SODYBOJE, 31508 LAKE SHORE BLVD.

Prie jų sodybon įvažiavimo bus pastatyta lietuviška vėliavėlė. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

KAR. JUOZAPAVIČIAUS ŠAULIŲ
KUOPA

45, nors programa buvusi labai turtinga gerom paskaitom.

• **Marija Miščikienė** ir jos duktė Rūta Rogland, pasiklausiusios Dirvoj, kad Lietuvių kultūrinis darželis rugsėjo 13 švęs savo veiklos 50 metų sukaktį, atsiuntė darželiui \$20 auką. Marija Miščikienė, dabar gyvenanti N. Miami, laiške rašo, kad ji nuo įkūrimo dienos darbavosi darželyje ir, gal būt, vienintelė esanti gyva iš pirmosios valdybos narių. Mūsų žiniomis dar gyvos Julija Salasevičienė ir darželio atidarymo komiteto narė Alvina Luiza. Gal būt, yra ir daugiau gyvų pirmosios valdybos ar specialaus komiteto narių. Būtu miela

juos visus matyti rugsėjo 13 darželio 50 metų sukakties šventėje.

Beje, M. Miščikienės duktė Rūta laikė kaspina, kai 1936 spalio 11 įvyko formalus Lietuvių kultūrinio darželio atidarymas ir kaspino perkirpimas.

• **Kęstučiui Vaiginiui** nuoširdžiai dėkoju už padarytą man paslaugą. Jis dirba Samoreno Monuments bendrovėje, kuri yra prieš Visų Sielų kapus. Kęstutis Vaiginis pasiekiamas telef. 1-285-3686.

S. Radzevičiūtė

• **Vedusi pensininkų** pora ieško dviejų miegamųjų buto Naujosios parapijos rajone. Prašome skambinti vakarais telefonu 382-6329.

DIRVA

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Chicago Lietuvių Tautinių Namų direktorių tarybos išrinktoji Namų Valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkė — Irena Kriaučeliūnienė, vicepirmininkas — Stasys Briedis, izdininkas — Jonas Levickas, valdybos narys — Bronius Kasakaitis, kultūrinių renginių vadovė — Matilda Marcinkienė, sekretorė — Ele-

onora Valiukėnienė, sekretorė anglų kalbai — Rasa Plioplytė.

Naujoji valdyba nuoširdžiai kviečia šių namų narius, organizacijas, pavienes šeimas, dėl patalpų nuomos tartis su namų ūkvedžiu Vytautu Jonušu L. T. Namuose, tel. 778-9878, arba jo namuose tel. 598-4662.

Namai atidari ir vasaros metu. Kviečiame naudotis.

L. T. N. Valdyba

Chicago Lietuvių Tautinių Namų valdyba. Sėdi iš kairės: Stasys Briedis, pirm. Irena Kriaučeliūnienė, Bronius Kasakaitis. Stovi: Eleonora Valiukėnienė, Matilda Marcinkienė, Jonas Levickas ir Rasa Plioplytė.

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos nariui

A. A.

ANTANUI RAMANAUSKUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą našlei IZABELEI, sūnui VYTUI ir dukrai VITAI, seserims BRONEI, MARIJAI, ZUZANAI ir ONAI, jų šeimoms ir visiems artimiesiems.

ALT S-gos Daytona Beach
Skyrius

Florida.

Mylimam broliui kunigui

LEONUI OLIŠAUSKUI

staigiai ir nelauktai iškeliavus į amžinybę, skausmo prislėgtai seseriai ROMAI MILDŽIENEI, jos vyrui ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia.

L. Požerienė
L. Žitkus
P. Banienė
D. A. Augūnai
D. R. Valatkos
L. O. Stoškūnai
A. P. Pilipavičiai
H. L. Soliai
Br. Br. Oniūnai

Mielam Venta Bendrovės dalininkui
A. + A.

JUOZUI ČESNAI

mirus, žmoną STEFANIJĄ, dukras ALDONĄ ir SILVIĄ VENTĄ su šeima, brolius LEONARRDĄ ir JUOZĄ su šeima, brolių kauninką NIKODEMĄ ir kitus gimines bei artimuosius esančius giliame skausme, nuoširdžiai užjaučia ir skausmu kartu dalinasi.

VENTOS BENDROVĖS DALININKAI
Prudencija ir Stasys Jokubauskai
Lelė ir Juozas Žvyniai
Marytė ir Kęstutis Mikliai
Rita ir Myron Bezdicek
Eugenija Boguta
Rūta Balkus
Vytautas Andriulis

KORPORACIJOS SUVAŽIAVIMAS IR IŠVYKA

Korp! Neo-Lithuania suvažiavimas įvyks šių metų rugsėjo 5-7 dienomis (Darbo dienos savaitgalyje) po-ny Karaičių vasarvietėje "Gintaras" Union Pier, Michigan. Tel. (616) 469-3298.

Pilnas maistas (6 kartus) pradedant šeštadienį, rugsėjo 5 d. su vakariene ir baigiant pirmadienį, rugsėjo 7 d. su pietumis (lunch) ir dviem naktim kambarys kaštuos: suaugusiems — \$69.00, vaikams iki 5 m. — \$69.00, vaikams nuo 6 iki 12 m. — \$34.50, vaikams nuo 13 m. — \$69.00.

Arčiau gyvenantieji koligos, kurie nesinaudos nakvyne, turės progos drauge su visais pietauti ir vakarieniauti atitinkamai atsi-lygindami: pietus — 4 dol., vakariene — 6 dol.

Visi, kurie bus pilną laiką ir kurie tik valgys, prašomi būtinai pranešti kol. pirmininkei Kazei Brazdžio-nytei — 511 So. Nolton Ave., Willow Springs, Ill. 60480, tel. (312) 839-2511 iki rugpiūčio 19 d.

• Eleonora ir Mečys Valiukėnai, Chicagoje, negalėdami dalyvauti Dirvos gegužinėje p. p. Pocių sodyboje Beverly Shores, Ind., Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

• Balfo Beverly Shores skyriaus tradicinė gegužinė įvyks šį sekmadienį, rugpiūčio 16 d. 12 val. Elenos ir Kazimiero Pocių sodyboje, 532 Lake Shore Road, Beverly Shores, Ind.

Visi maloniai kviečiami. Savo atsilakymu paremsite Balfo veiklą.

• Americans for Due Process organizacija šiuo metu vykdo sekančius projektus ir darbus ryšium su OSI:

1) Americans for Due Process yra išleidę jau antrą žiniaraštį apie OSI. Jame randasi amerikiečių spaudos apžvalga šia tema, bylų apibudinimai ir pan.

Antrame numeryje aprašoma Fedorenko sušaudymas Sovietų Sąjungoje, Demjanjuko teismo naujienos, akcija Kongrese, ukrainie-

čio Kozių padėtis Costa Ricoy ir kiti reikalai susiję su OSI. Biuletenis, kuris yra neperiodinis, išsilaiko iš aukų. Norintys jį įsigyti, prašome kreiptis į Americans for Due Process, Post Office Box 85, Woodhaven, N. Y. 11421. (Žiniaraštis spausdinamas anglų kalba).

2) Americans for Due Process yra atspausdinę atvirutes, kurios yra užadresuotos kongreesmanui Peter Rodino, Atstovų Rūmų Teisingumo Komiteto pirmininkui. Jos prašo, kad būtų įvestas naujas įstatymas, kuris OSI apkaltintiems suteiktų kriminalinių teismų apsaugas. Taip pat stipriai pasisakoma prieš bet kokias deportacijas į Sovietų Sąjungą. Organizacijos ir paskiri asmenys raginami įsigyti korteles ir jas platinti. Jas galima įsigyti per Americans for Due Process, Post Office Box 85, Woodhaven, N. Y. 11421.

TRISDEŠIMT KETVIRTOJO SANTAROS-ŠVIESOS FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMO

1987 m. rugsėjo 10-13 d.d.

TABOR FARMOJ, SODUS, MICH.

PROGRAMA

Ketvirtadienis, rugsėjo 10, 2 val. Julius Šmulkštys, "Naujasis konservatizmas Amerikoje".

Kęstutis Paulius Žygas, "Kičo pergalė".

8 val. Rimvydas Glinskis, "Architektūros paminklų apsaugos ir jų restauracijos problemos Lietuvoje".

Penktadienį, rugsėjo 11, 10 val. Rein Taagepera, "Šiuolaikinės Estijos problemos".

2 val. Violeta Kelertienė, "Tarp novelės ir romano — šiuolaikinė apysaka Lietuvoje".

Algimanto Mackaus knygų fondo, A M & M fundacijos, Santaros-šviesos federacijos ir Multidisciplinari- nių studijų instituto posėdžiai.

8 val. Kęstutis Nakas, Teatrinė programa "Amžių nusikaltimas".

Šeštadienis, rugsėjo 12, 10 val. Mykolas Drunga, "Moralinis kūrybingumas sisteminio amoralumo sąlygo- mis".

2 val. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, "Feministinės literatūros kritikos problemos ir metodai".

Birutė Ciplijauskaitė, "Tautinis sąmoningumas ir universali estetika XX amžiaus pradžios Lietuvoje".

8 val. Poezijos vakaras: Ginta Remeikytė, Liūnė Su- tema.

Gedimino Mažeikos fotografijų paroda.

Sekmadienis, rugsėjo 13, 10 val. Romas Misiūnas, "Krikščionybės įvedimo Lietuvoje šiandieniniai svarsty- mai".

Programoje gali būti pakeitimų.

Norintieji dalyvauti prašomi iki rugsėjo 7 d. praneš- ti: Lakštuonei Vėžienei, 7338 So. Sacramento, Chicago, Ill. 60629.

A. A.

JONUI NORMANTUI SRAGAUSKUI

Australijoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame mūsų skyriaus valdybos narį KAZĮ SRA- GAUSKĄ, trumpu laiku netekusį savo ant- rojo brolio.

Detroito BALFO 76-to skyriaus
valdyba ir nariai